

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Karel Gerhardt

Rozhodovací mechanismy ve sportu v současné legislativě

Diplomová práce

Olomouc 2020

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Rozhodovací mechanismy ve sportu v současné legislativě vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne 17. 08. 2020

.....

Karel Gerhardt

Rád bych tímto vyjádřil poděkování JUDr. Petru Prchalovi, Ph.D. za vedení diplomové práce, veškeré rady a poznatky a především za čas, který mi věnoval v souvislosti s jejím vedením.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
Úvod	7
1 Rozhodčí komise spolku	9
1.1 Sportovní organizace	9
1.2 Dobrovolnost členství ve spolku	10
1.3 Efektivita řízení před rozhodčí komisí spolku	11
1.4 Působnost rozhodčí komise spolku	13
2 Obsazení rozhodčí komise spolku	15
2.1 Zletilost a bezúhonnost	15
2.2 Neslučitelnost funkcí a podjatost	17
2.3 Volba členů rozhodčí komise spolku a související kooptace	18
2.4 Funkční období členů rozhodčí komise spolku	20
2.5 Problematika zápisu údajů do spolkového rejstříku	20
3 Řízení před rozhodčí komisí spolku	22
3.1 Právní rámec	22
3.2 Zahájení řízení	23
3.2.1 Postavení stran řízení	24
3.3 Úprava postupu vedení řízení před rozhodčí komisí spolku	25
3.4 Lhůty pro vydání rozhodnutí	26
3.5 Doručení rozhodčího nálezu	28
3.5.1 Doložka právní moci a doložka vykonatelnosti	30
3.5.2 Předání do úschovy soudu	31
4 Zrušení nálezu rozhodčí komise spolku	33
4.1 Obecné a zvláštní důvody pro zrušení nálezu rozhodčí komise spolku	33
4.2 Lhůta a místo podání návrhu na zrušení nálezu	35

4.3	Zastavení výkonu rozhodnutí	36
4.4	Ochrana člena spolku před soudem-vyloučení člena spolku.....	37
4.5	Žaloba dle § 258 NOZ.....	39
4.5.1	Aktivní legitimace	39
4.5.2	Přezkoumatelná rozhodnutí.....	40
	Závěr.....	42
	Seznam použitých zdrojů	45
	Abstrakt	48
	Abstract.....	49
	Klíčová slova.....	50
	Keywords	51

Seznam použitých zkratk

ZŘ	Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
NOZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
OSŘ	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
ZVŘ	Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
a.s.	Akciová společnost
EŘ	Zákon č. 120/2001 Sb., Exekuční řád
FAČR	Fotbalová asociace České republiky
ČSLH	Český svaz ledního hokeje
ČOV	Český olympijský výbor
CAS	Mezinárodní sportovní arbitráž
Např.	Například

Úvod

Tato diplomová práce, nesoucí název „Rozhodovací mechanismy ve sportu v současné legislativě“, se bude zabývat rozhodovacími mechanismy z hlediska české spolkové právní úpravy na úrovni sportovních organizací. Nejdříve obecně vymezí rámec, ve kterém se pohybuje nejdůležitější rozhodovací orgán v české právní úpravě. Tímto orgánem je rozhodčí komise spolku, a proto bude podrobně rozebrána její činnost v rámci sportovních organizací. Na ukázkou budou u jednotlivých institutů uváděny příklady ze stanov a vnitřních předpisů největších sportovních organizací v České republice upravující činnost rozhodčí komise spolku. K vymezení tohoto institutu nebyla doposud vydaná žádná ucelená publikace. Proto tato práce shrne nejdůležitější pojmy a problémy. Vše vychází z poznatků z dostupných materiálů.

Hlavní výzkumnou otázkou této práce je, **jaké předpoklady musí splnit daná sportovní organizace, aby mohla zřídit rozhodčí komisi a zároveň aby byla její činnost dostatečně efektivní a nezávislá?**

S touto hlavní výzkumnou otázkou se pojí **i další níže uvedené výzkumné otázky:**

1. Jsou zákonné požadavky kladené na členy rozhodčí komise spolku postačující?
2. Zakotvuje právní řád větší ochranu členům sportovních organizací před rozhodnutími rozhodčí komise spolku, než členům spolků, které nesouvisí se sportem?
3. Zaručují důvody pro přezkum rozhodnutí rozhodčí komise spolku dostatečnou ochranu členovi sportovní organizace?

K zodpovězení výše uvedených výzkumných otázek bude použita kombinace výzkumných metod: deskriptivní, analytické a syntetické. Deskriptivní metoda bude použita pro zorientování se v základních institutech rozhodčí komise spolku, porozumění jejímu fungování a zjištění původu rozhodčí komise na našem území. Pomocí analýzy budou rozebrány jednotlivé ustanovení právních předpisů (především NOZ a ZRR) v kontextu dosavadního fungování rozhodčí komise spolku v tuzemském právním prostředí. Využitím analýzy budou objeveny nejvýznamnější nedostatky jednotlivých institutů, aby mohly být v rámci jednotlivých kapitol, pomocí syntézy, vytvořeny návrhy řešení právní úpravy, které by zjištěné nedostatky eliminovaly. Zkoumán bude také smysl a účel předmětných zákonů v souvislosti s jednotlivými instituty.

Práce bude členěna do čtyř kapitol a dalších podkapitol. V první kapitole bude vymezena obecně rozhodčí komise spolku a kritéria pro posouzení efektivity řízení před ní. Druhá kapitola vymezí požadavky, které musí splňovat členové rozhodčí komise spolku a jaký musí být jejich

počet. Třetí a čtvrtá kapitola budou pojednávat o řízení před rozhodčí komisí spolku a přezkumu vydaných rozhodnutí.

Primárními zdroji této práce budou právní předpisy, které s tématem diplomové práce souvisejí a zároveň jsou potřebné pro prvotní pochopení institutů, které pod rozhodčí komisí spolku spadají. Odborné literatury k tomuto tématu je velmi málo, a to z důvodu opětovného zavedení rozhodčí komise spolku do tuzemského právního řádu po dlouhé odmlce. Specifické prvky týkající se rozhodčí komise spolku, a především jejího fungování a řízení před ní, jsou ve většině případů přímo popsány v odborných článcích a pouze v několika komentářích. Obecné prvky rozhodčí komise spolku, zakotvené v NOZ, jsou poměrně kvalitě vymezeny v komentářích a odborných článcích. Soudní judikatury je, jak pro obecné, tak i pro specifické otázky taktéž velmi málo, přesto bude mít v rámci některých institutů uvedených v této práci klíčový význam.

Hlavním cílem této diplomové práce je nastínění teoretického základu fungování rozhodčí komise spolku v české právní úpravě a zodpovězení, zda zavedení rozhodčí komise spolku vedlo k větší nezávislosti sportovních organizací. V rámci zkoumání tohoto cíle budou rozebrány jednotlivé výše uvedené výzkumné otázky.

1 Rozhodčí komise spolku

Oblast sportu a vztahy v něm probíhající jsou velmi dynamické a rychlé. Většina sportovních utkání netrvá déle než 90 minut, a i smluvní vztahy ve sportu bývají zpravidla krátkého charakteru. Profesionální kariéra sportovce může být (vzhledem k omezené délce jaké trvá) dotčena jakýmkoliv negativním rozhodnutím (např. pozastavení činnosti, neplatnost přestupu) ze strany sportovního svazu jehož je členem.¹

Potřeba rychlého řešení sporů hraje v oblasti sportu velkou roli a přímo vybízí k uplatnění alternativního řešení sporů. Spory vznikající v oblasti sportu jsou natolik specifické, že je třeba, aby tyto spory řešily specializované subjekty. Z toho důvodu je oblast sportu spojena se specializovanými „rozhodčími soudy“². Tyto rozhodčí soudy se zaměřují pouze na spory vznikající v oblasti sportu a jsou schopny tyto spory řešit s náležitou odborností a zároveň s respektem k hodnotám sportu.³

Rozhodčí komise byla opět zavedena do našeho právního řádu zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Naposledy byla rozhodčí komise upravena v našem právním řádu v roce 1951, a to jako spolkový rozhodčí nebo smírčí soud. Rozhodčí komise můžeme označit za specifický fakultativní orgán spolku, který rozhoduje sporné záležitosti náležející do jeho působnosti v rámci spolkové samosprávy, převážně půjde o spory mezi spolkem a jeho členy.

Splnil-li spolek všechny zákonné požadavky pro zřízení rozhodčí komise, může rozhodčí komise vydávat nálezy, které jsou exekučními tituly pro výkon rozhodnutí. Ty pak mají významný dopad na osobní sféru člena spolku i mimo spolek. Sporná záležitost je sice s její pomocí odkloněna z jurisdikce soudů, kdy ve věci autoritativně rozhoduje nezávislý orgán, ale strany mají přesto postavení podobné stranám sporu v soudním řízení. Z údajů rejstříkových soudů k 1. červnu 2017, dle zkoumání Zechovského, zřídilo rozhodčí orgán celkem 224 spolků. Toto číslo však muselo být z různých důvodů zredukováno na číslo 142, které představuje 0,1 % ze všech spolků a pobočných spolků.⁴

1.1 Sportovní organizace

Pro orientaci v rozhodovacích mechanismech uplatňovaných ve sportu je zcela nezbytné zabývat se alespoň stručně problematikou sportovních organizací. Vzhledem k tématu práce je zvláště významná otázka jejich právní formy a problematika jejich vzájemných vztahů, tedy jejich

¹ JURKA, Helena. *Rozhodování sporů v oblasti sportovního práva*. Soukromé právo. Wolters Kluwer, 2017, č. 4, s. 6.

² V rámci České republiky se jedná o rozhodčí komisi spolku. V zahraničí se jedná například o CAS.

³ JURKA: *Rozhodování sporů v oblasti...*, s. 6.

⁴ ZECHOVSKÝ, JAKUB. *Rozhodčí komise spolku v české právní úpravě a praxi*. Časopis pro právní vědu a praxi, 2018, č. 1, s. 169-180.

hierarchie. Krátké seznámení s touto oblastí nám nepochybně napomůže v pochopení způsobu fungování těchto organizací včetně principů, na základě kterých rozhodují.

Vrcholné sportovní organizace⁵ působící v tuzemsku mají převážně právní formu spolku⁶, případně jsou svazkem spolků. Základna členů v těchto organizacích je různorodá, od fyzických osob po právnické osoby různých forem (s.r.o., a.s.⁷). V rámci jednotlivých sportovních organizací, ale i jejich členů, se peněžní obraty v České republice pohybují v řádech miliard korun. Je namístě zmínit, že až 80 % všech zdrojů pochází od samotných sportovců, tedy členů těchto organizací.⁸

Problémy, které vznikají na úrovni těchto organizací, resp. spolků, mají s účinností NOZ mnohem větší dopady na tyto členy (více k tomu v kapitole 3.5.1 Doložka právní moci a doložka vykonatelnosti). Tyto problémy právě řeší fakultativní orgán spolku, kterým je rozhodčí komise spolku. Klasické spolkové problémy⁹, pro které by tyto sportovní organizace měly jinak zřízenou rozhodčí komisi, jsou ale minimem náplně činnosti tohoto fakultativního orgánu. Sokol zmiňuje, že jde především o spory z hráčských smluv a z nich plynoucích plnění, které se budou týkat vysokých peněžních částek¹⁰, či spory plynoucí z přestupů a registrace hráčů u jednotlivých klubů.

1.2 Dobrovolnost členství ve spolku

Spolky jsou především právnickou osobou, kterou zakládá více osob zpravidla za účelem realizace nějakého společného zájmu, přičemž hlavním účelem spolku nesmí být podnikání. K významu spolku pro demokratickou společnost uvádí Vitoul, že „*spolky jsou bezpochyby jedním ze základů pluralitní a skutečně demokratické společnosti, společné aktivity zároveň dávají pocit soudržnosti a lepší kvalitu života*“.¹¹ Potřeba spolčování vedla k vytvoření spolkové úpravy dnešní podoby, i když i bez této úpravy se lidé spolčovali napříč dějinami.¹²

Základní právní úpravu spolku najdeme v našem právním řádu v občanském zákoníku, konkrétně se jedná o § 214-302 NOZ. Spolky jsou korporace soukromého práva, neboť vznikají

⁵ Půjde o sportovní svazy, unie, federace či jinak nazvané útvary, které organizují jednotlivá sportovní odvětví.

⁶ Podíváme-li se do veřejného rejstříku kupříkladu na Český olympijský výbor, Českou jezdeckou federaci nebo Fotbalovou asociaci ČR, zjistíme, že se jedná vždy o spolek, popř. svaz spolků, byť mnohdy s velmi složitou strukturou.

⁷ FC SLOVAN LIBEREC a.s., AC Sparta Praha fotbal, a.s.

⁸ Postavení sportu a jeho financování v ČR. Ing. Jiří Kejval předseda Českého olympijského výboru. 2014. cit. dne [18. února 2020] – dostupné na <<https://www.olympic.cz/upload/files/4.-Kejval-Postaven-sportu-a-jeho-financov-n-v-R..pdf>>

⁹ Např. vyloučení člena spolku

¹⁰ SOKOL, Tomáš. Spolkové rozhodčí komise: otázky zatím bez odpovědi [online]. *pravnicaradce.ihned.cz*, 10. září 2015 [cit. 15. ledna 2019]. Dostupné na: <<http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-64579710-spolkove-rozhodci-komise-otazky-zatim-bez-odpovedi.>>

¹¹ RONOVSÁ, Kateřina a kol. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 15.

¹² HÁJKOVÁ, Alena a kol. *Spolky a spolkové právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 3.

na základě soukromoprávního zakladatelského jednání.¹³ Soukromoprávní pojetí spolků se dostalo do popředí a není na místě na ně nahlížet jako na útvary, které jen představují projev politického práva ústavního.¹⁴

Důležitým prvkem každého spolku je, že se jeho členové sdružují dobrovolně.¹⁵ Složitější je to u spolků, které jsou sportovními organizacemi. Struktury těchto spolků jsou velmi provázány s dalšími organizacemi působící na mezinárodní úrovni. Daný sportovec proto musí být členem konkrétního spolku, aby se mohl zapojit do soutěží organizovaných těmito organizacemi a jeho účast již není fakticky úplně dobrovolná. Tyto spolky tak získávají monopolní postavení.¹⁶ K této problematice se vyjádřil blíže i Nejvyšší soud. „*V oblasti profesionálního sportu se právní vztahy, které rozhodují o činnosti sportovce, realizují mezi sportovním svazem a jeho členskými subjekty (kluby, občanskými sdruženími) a mezi členy svazu navzájem. Sportovec je zde jen v závislém postavení; je do jisté míry, „zbožím“, o jehož osudu se rozhoduje a není naprosto důvodu, aby bránil následky pochybení, na němž participovali jiní (i když mohl z něho dočasně profitovat).*“¹⁷

1.3 Efektivita řízení před rozhodčí komisí spolku

Pro zhodnocení efektivity řízení je dle Maisnera důležité zohlednit „*kolik je třeba vynaložit nákladů a energie do systému, aby bylo jeho prostřednictvím možné dospět k očekávanému závěru.*“¹⁸ V rámci řízení před rozhodčí komisí spolku, kolik bude třeba vynaložit nákladů, aby byl spor účinně a uspokojivě vyřešen. Výhodou je bez ohledu na výsledek sporu, že spor je s konečnou platností vyřešen jedním rozhodnutím ve stanovených lhůtách a nedochází zpravidla k dlouhodobému zatěžování účastníků. Kromě nákladů jsou dalšími základními parametry, při řešení sporů před rozhodčí komisí, kvalita a délka řízení. Všechny tři parametry nelze mít v příznivých hodnotách současně. Řízení bude buď kvalitní a rychlé, ale velmi nákladné nebo rychlé a finančně nenáročné, ale v nevalné kvalitě.¹⁹

K posouzení kvality řízení před rozhodčí komisí spolku je třeba zohlednění řady faktorů. Kvalitu rozhodování nelze posuzovat jen z hlediska právních dovedností, kreativity rozhodců nebo podle toho, která strana byla ve sporu úspěšná. Jedním z faktorů kvality je zákonnost rozhodování. V řízení se musí rozhodovat o právech a povinnostech osob a nepůjde pouze společenskou hru bez právních důsledků. U rozhodčí komise spolku půjde o to, zda byla zřízena v souladu se zákonem a věc, která je předmětem sporu, patří do její působnosti. Její členové

¹³ § 218 NOZ

¹⁴ KINDL, Milan a kol. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 15.

¹⁵ § 214 a 215 NOZ

¹⁶ OLÍK, Miloš In: OLÍK, Miloš a kol. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 307. (§ 40e ZRR)

¹⁷ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. září 2011, sp. zn. 28 Cdo 4761/2010

¹⁸ MAISNER, Martin. *Efektivita rozhodčího řízení*. Bulletin advokacie, 2018, č. 9, s. 46.

¹⁹ MAISNER. *Efektivita rozhodčího...*, s. 46.

splňují podmínky podle zákona, příp. stanov, proto aby mohli rozhodovat v daném řízení. Dalším faktorem bude srozumitelnost, věcná a právní přezkoumatelnost vydaného nálezu. Především v rámci jeho zdůvodnění. Jinak by řízení ztráceno na své důvěryhodnosti. Rozhodčí řízení obecně, ale i řízení před rozhodčí komisí spolku, je považováno zpravidla za jednoinstanční. Není tomu tak vždy a například procesní přezkoumatelnost se může uplatnit pokaždé. Spolek může sám ve stanovách zakotvit přezkum rozhodnutí své rozhodčí komise v rámci spolku, a tím toto řízení nastavit jako dvojinstanční (např. FAČR). Všeobecně je rozhodčí nález považován za kvalitnější, pokud je přezkoumán nebo obecně je přezkoumatelný. Dvojinstančnost a samotné použití opravného prostředku by nemělo sloužit u rozhodčího řízení jako prostředek procesní obstrukce.²⁰

Z parametrů, které dále posilují nejvíce efektivitu řízení je délka řízení před rozhodčí komisí. Obecně se nemůže soudní řízení srovnávat s lhůtami pro rozhodčí řízení, které mohou být v řádech měsíců (viz. kap. 2.4) nebo možností stran urychlit řízení zaplacením vyššího poplatku.²¹ Rychlost řízení před rozhodčí komisí spolku se bude samozřejmě odvíjet i od osoby rozhodce. Jak uvádí Maisner „*osobnost rozhodce, jeho flexibilita a profesionální vedení sporu jsou pak v takovém případě klíčové pro dosažení časově přijatelného efektu.*“²² Některé sportovní organizace, pro dosažení tohoto efektu, mají své rozhodce kladeny vyšší požadavky, než vyžaduje zákon (viz. kapitola 1.4.). Hlediskem bude i kontinuita působení rozhodce v rámci dané sportovní organizace, kdy s delším působením v dané organizaci lze očekávat lepší orientaci ve specifickém spolkovém řízení a větší odbornost ve spolkových problémech. Obsazení rozhodčí komise spolku bude mít bezpochyby velký vliv na efektivitu daného řízení.

Dále k problematice nákladů řízení, jako poslednímu parametru pro určení efektivity řízení. Výše nákladů řízení před rozhodčí komisí spolku se bude odvíjet od příslušné sportovní organizace ve které rozhodčí komise působí. Celkové náklady budou pro členy mnohonásobně nižší oproti mezinárodní arbitráži. Spolek by ani neměl stanovit vysoké poplatky pro zahájení řízení a v únosném rámci rozumně upravit otázku náhrady nákladů. Pokud by tak neučinil mohl být svým jednáním omezit právo člena na přezkum rozhodnutí. (více v kapitole 2.5) a odradit také členy spolku od řešení sporu před rozhodčí komisí spolku a tím výrazně oslabit efektivitu řízení. Dalšími vedlejšími parametry (zefektivňující řízení) jsou volba procesní pravidel²³, zakotvení povinnosti pokusit se uzavřít smír²⁴, stanovení sporných a nesporných otázek²⁵, úprava pravidel o dokazování²⁶ a zneužívání institutu zrušení rozhodčího nálezu soudem.

²⁰ MAISNER. *Efektivita rozhodčího...*, s. 46.

²¹ § 30 Řádu Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR

²² MAISNER. *Efektivita rozhodčího...*, s. 46.

²³ U rozhodčí komise spolku pravidla, která si určí ve svém vnitřním řádu.

²⁴ V prvé řadě bude rozhodčí komise usilovat o smírné vyřešení sporu.

1.4 Působnost rozhodčí komise spolku

Základ působnosti rozhodčí komise spolku najdeme v § 265 NOZ, jak již bylo výše zmíněno rozhoduje sporné záležitosti náležející do spolkové samosprávy, a to v rozsahu určeném stanovami. Pokud by stanovy nevymezily působnost rozhodčí komise spolku, uplatní se pravidlo obsažené ve výše zmíněném § 265 NOZ, věta za středníkem, tedy že do působnosti rozhodčí komise spadá rozhodování sporů mezi členem spolku a spolkem o zaplacení členského příspěvku a přezkoumávání rozhodnutí o vyloučení člena. K reálnému uplatnění této působnosti je třeba existence nějakého druhu poplatkové povinnosti člena spolku, kterou zákon přímo nestanovuje a existence možnosti vyloučení člena spolku zakotvenou ve stanovách.²⁷ Tuto působnost vycházející z pravidla zmíněném v § 265 NOZ, věta za středníkem, můžeme označit za základní. Důležité je podotknout, že tato působnost vzniká již samotným zřízením rozhodčí komise spolku (zakotvením rozhodčí komise spolku ve stanovách spolku). Není třeba již žádné rozhodčí smlouvy k zakotvení působnosti rozhodčí komise spolku.²⁸

Další druhy působnosti můžeme označit jako působnost rozšířenou a zúženou. O rozšířenou působnost se jedná, pokud je základní působnost rozšířena o další záležitosti, nežli jen spory mezi členem spolku a spolkem o zaplacení členského příspěvku a o vyloučení člena ze spolku.²⁹ Otázkou dle Kindla je, zda mohou stanovy rozšířit působnost na rozhodování sporů mezi samotnými členy spolku. Na tuto otázku nám odpovídá rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 3009/2013: „Oprávnění spolků upravit práva a povinnosti svých členů stanovami... je třeba vnímat jako možnost stanovit si vlastní pravidla pro fungování a řešení vztahů mezi spolkem a jeho členy, případně mezi členy navzájem, nikoliv však jako nástroj, na jehož základě by bylo možno popřít zákonnou úpravu vztahů mezi fyzickými či právníckými osobami a atrahovat si pravomoc určovat smluvní práva a povinnosti svých členů bez opory v zákoně či ve smluvním ujednání.“³⁰ K tomuto ještě krátce shrnuje, že volnost subjektů v soukromoprávní sféře činit vše, co není zákonem zakázáno, není možno pojímat jako bezbřehou.³¹

²⁵ Ty budou vymezeny především na začátku sporu.

²⁶ Příkladem: jaké důkazy mohou strany předložit a do kdy mohou tyto důkazy předložit.

²⁷ GREPL, Jan. *aktuální otázky spojené s rozhodčí komisí* [online]. In ŠMÍD, Ondřej a kol. Olomoucké dny soukromého práva – 2018, IURIDICUM OLMOUCENSE O.P.S. 18–27 s. Dostupné na <https://www.pf.upol.cz/fileadmin/userdata/PF/Veda_a_vyzkum/konference/odsp/ODSP18-FV.pdf>.

²⁸ KINDL: Úskalí spolkového práva.. 286 s.

²⁹ Grepl k tomu dále uvádí „Jako příklad rozšířené působnosti lze bezpochyby uvést výklad vnitřních předpisů spolku. Dalšími příklady rozšířené působnosti by pak mohly být méně obvyklé záležitosti, jako je rozhodování o některých interních provozních záležitostech spolku – např. volba termínů konání akcí. Z důvodů výše uvedených ale do působnosti rozhodčí komise spolku nemůže spadat uzavírání smluv, jednání za spolek navenek atp. Oproti působnosti základní do rozšířené působnosti rozhodčí komise již nebudou náležet záležitosti, které by se dalo nazvat jako možnosti ochrany členských práv uvnitř spolku, ale doplňkové kompetence, které z nějakého důvodu spolek nesvěřil jinému orgánu.“ GREPL: *aktuální otázky*..., 20 s.

³⁰ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. února 2015, sp. zn. 28 Cdo 3009/2013

³¹ KINDL: Úskalí spolkového práva.. 287 s.

Pokud působnost rozhodčí komise nedosahuje ani té základní, mluvíme v této souvislosti o působnosti zúžené. Tato situace může nastat v případě, že rozhodčí komise spolku sama rozhoduje o vyloučení člena spolku v prvním spolkovém stupni, a tudíž nemůže již přezkoumávat toto své rozhodnutí. Nestanoví-li stanovy možnost ochrany u jiného orgánu spolku, musel by se takto vyloučený člen dovolávat ochrany proti rozhodnutí o vyloučení člena spolku přímo u moci soudní.³² Spolek dokonce může zřídit rozhodčí komisi spolku a z její působnosti vyloučit spory mezi členem spolku a spolkem o zaplacení členského příspěvku a o vyloučení člena ze spolku. Tyto spory následně může přezkoumávat jenom soud.³³

Zcela ojedinělým druhem působnosti v České republice, je působnost rozhodčí komise ČOV. Tuto působnost nelze podřadit pod ani jednu z výše kategorií uvedených kategorií. Důvodem je že ČOV ve svých stanovách vymezila, že její rozhodčí komise rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí spolků, jejichž předmětem je sportovní činnost a dále o porušení antidopingových pravidel (ve smyslu Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice a Světového antidopingového kodexu).³⁴ Do působnosti je zahrnuto i rozhodování o opravných prostředcích za předpokladu, kdy pravomoc k přezkumu rozhodčí komise ČOV zakládají stanovy nebo jiné předpisy spolku, který není členem ČOV.³⁵ Pokud má spolek zřízenou rozhodčí komisi ve smyslu § 265 NOZ a splňuje všechny požadavky kladené jak NOZ, tak i ZRR, je jediným oprávněným orgánem k rozhodování sporů mezi členy spolku a spolkem. Proti rozhodnutí rozhodčí komise sportovního svazu není odvolání k ČOV dle Lisseho přípustné a tento přezkum ze stran rozhodčí komise ČOV nemá žádné právní účinky.³⁶

ČOV dále stanovuje, že rozhodnutí její rozhodčí komise nemůže být přezkoumáno jinou rozhodčí komisí či jiným orgánem jiné právnické osoby. Její rozhodnutí tak dle Lisseho vytváří *překážku věci rozhodnuté (exceptio rei iudicata), a to jak dovnitř (vůči stranám sporu v tuzemsku), tak ven (ve vztahu k jakýmkoliv třetím subjektům soukromého práva nebo k zahraničním veřejnoprávním orgánům)*.³⁷ Toto vnímá jako Achillovu patu celého systému sportovní arbitráže.³⁸

³² GREPL: *aktuální otázky*..., 19–20 s.

³³ KINDL: Úskalí spolkového práva., 286 s.

³⁴ ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR. STATUT ROZHODČÍ KOMISE ČOV, čl. XIII odst. 3.1[online]. 6. 11. 2013 [cit. 15. ledna 2020]. Dostupné na: <<https://www.olympic.cz/text/56--rozhodci-komise-cov>>

³⁵ ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR. STATUT ROZHODČÍ KOMISE ČOV, čl. XIII odst. 3.2[online]. 6. 11. 2013 [cit. 15. ledna 2020]. Dostupné na: <<https://www.olympic.cz/text/56--rozhodci-komise-cov>>

³⁶ LISSE, Luděk. *Mezinárodní a národní sportovní arbitráž a její aktuální otázky* [online]. EPRAVO.CZ. 26. 11. 2018. [cit. 15. ledna 2020], Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/mezinarodni-a-narodni-sportovni-arbitraz-a-jeji-aktualni-otazniky-108438.html>>

³⁷ LISSE, Luděk. *Mezinárodní a národní sportovní arbitráž*...

³⁸ Tamtéž

2 Obsazení rozhodčí komise spolku

K samotné úpravě řízení je třeba blíže přiblížit problematiku počtu členů rozhodčí komise spolku a požadavky na tyto členy. Zákon stanovuje v § 266 odst. 1. NOZ minimální počet členů rozhodčí komise spolku na tři členy³⁹, vzhledem k dispozitivnosti tohoto ustanovení mohou stanovy určit, že počet členů bude více než tři.⁴⁰

Dobrozemský krátce zvažuje možnost spolku zřídit rozhodčí orgán jako individuální⁴¹ či jako jiný arbitrární orgán. Tento orgán by nespĺňoval minimální požadavky kladené zákonem a šlo by pouze o jakýsi mezistupeň, jehož rozhodnutí by měla závaznost pouze uvnitř spolku.⁴² Konstrukce tohoto orgánu by v praktické rovině vyvolávala problémy⁴³ a rozhodnutí takového orgánu by mohla být velmi jednoduše rušena z důvodu rozporu s minimálním počtem členů rozhodčí komise spolku, pokud by funkci rozhodčí komise spolku reálně vykonávala.⁴⁴

Členem rozhodčí komise může být jen bezúhonná zletilá a plně svéprávná osoba, která ve spolku nepůsobí jako člen statutárního orgánu nebo kontrolní komise. Tyto požadavky na členství můžeme označit jako minimální a zároveň jako kogentní. Tyto minimální požadavky mohou být rozšířeny⁴⁵ stanovami.⁴⁶

2.1 Zletilost a bezúhonnost

Z požadavku zletilosti a plné svéprávnosti můžeme dovést, že členem rozhodčí komise spolku nemůže být právnická osoba.⁴⁷ Dle Dobrozemského⁴⁸ vycházíme především z koncepce

³⁹ ČSLH má např. 7 členů rozhodčí komise, oproti tomu FAČR má tento počet neomezený. Rozhodčí komise ČOV má 5 členů.

⁴⁰ Zechovský k tomu uvádí „Z celkového počtu 142 rozhodčích orgánů jich celkem 18 bylo jednočlenných a 4 dvoučlenné. Tyto orgány nemohou být pokládány za rozhodčí komisi ve smyslu o. z., tedy ani nemohou vydat rozhodčí nález, který by mohl být exekučním titulem. Spolků, které mají zřízenu rozhodčí komisi ve smyslu o. z. (tedy jejíž působnost odpovídá rozhodčí komisi ve smyslu o. z. a je nejméně tříčlenná) bylo k 1. červnu 2017 v České republice celkem 120. Tříčlenných rozhodčích komisí bylo 101, pětičlenných 14, šesti a sedmičlenných bylo po dvou, a v jednom případě byla rozhodčí komise devítičlenná.“ ZECHOVSKÝ: *Rozhodčí komise spolku...*, s. 169-180.

⁴¹ Jeden rozhodce

⁴² DOBROZEMSKÝ, Václav. *Rozhodčí komise spolku. Účetnictví neziskového sektoru* (Wolters Kluwer) r. 2017, č. 7, s. 16.

⁴³ Sám Dobrozemský doporučuje s ohledem na právní jistotu, aby spolek ve svých stanovách výslovně uvedl, zda příslušný orgán je rozhodčí komisí ve smyslu § 265 NOZ. DOBROZEMSKÝ: *Rozhodčí komise...*, s. 16.

⁴⁴ Příkladem může být jednočlenný senát zakotvený ve stanovách FAČR. Tento orgán dle stanov není rozhodčí komisí ve smyslu NOZ a ZRR. FOTBALOVÁ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY. *Stanovy*, čl. 26 odst. 11[online]. 25.9.2019 [cit. 23. února 2020]. Dostupné na: <<https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy?category=1>>

⁴⁵ např. u FAČR – z hlediska (ne)slučitelnosti členství v rozhodčí komisí s členstvím v dalším (jiném) orgánu spolku, musí být přímo člen spolku, právnické vzdělání. FOTBALOVÁ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY. *Stanovy*, čl. 26 odst. 1 [online]. 25.9.2019 [cit. 23. února 2020]. Dostupné na: <<https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy?category=1>>

⁴⁶ LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník I: obecná část (§ 1-654): komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2014. s. 1246

⁴⁷ ZECHOVSKÝ, *Rozhodčí komise spolku...*, s. 169-180.

⁴⁸ DOBROZEMSKÝ, *Rozhodčí komise...*, s. 16.

členství, který je založen na osobním principu a zároveň vylučuje aplikaci § 152 odst. 2 NOZ.⁴⁹ Zechovský dále dovozuje, že nic nebrání tomu, aby byla členem rozhodčí komise spolku fyzická osoba, která není členem spolku⁵⁰, tento názor nastává i Dobrozemský.⁵¹

Jako nejproblematictější požadavek na člena rozhodčí komise spolku se jeví požadavek bezúhonnosti, přestože není nutné bezúhonnost prokazovat. Lze pouze namítat její nedostatek. Pojem bezúhonnosti není nikde v zákoně definován. K problematice bezúhonnosti Kindl zmiňuje „že podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 316/2015 je bezúhonnou osobou také ten, jehož odsouzení pro trestný čin bylo zhlazeno. Pokud člen rozhodčí komise spolku bezúhonný není, stejně platí, že bezúhonný je, pokud nikdo nenavrhl vyslovení neplatnosti jeho volby právě pro nedostatek bezúhonnosti. Jde tedy o relativní neplatnost rozhodnutí o zvolení člena rozhodčí komise spolku, jež se považuje za platné, pokud se tento závěr formuluje s výhradou změny okolností.“⁶²

Dvořák vnímá problém neuvedení definice bezúhonnosti jako zásadní, a to především z důvodu, že se „od bezúhonnosti odvozuje způsobilost k výkonu funkce člena rozhodčí komise spolku.“⁶³ Dále uvádí k vymezení bezúhonnosti za použití analogie § 1205 odst. 2 NOZ a § 6 odst. 2 živnostenského zákona, že „bezúhonnost je třeba posuzovat cestou analogie s § 6 odst. 2 živnostenského zákona - tak, že za bezúhonnou se nepovažuje fyzická osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchán v souvislosti s činností spolku, anebo pokud se na ni nehlídá, jako by nebyla odsouzena.“⁵⁴

Jak bylo výše zmíněno Kindl označuje za osobu bezúhonnou i tu osobu, jejíž odsouzení pro trestný čin bylo zhlazeno. V praxi zřejmě bude bezúhonnost vykládaná i tímto způsobem s ohledem na to, že není stanoveno, že by zákon nepočítal se zhlazením dřívějšího odsouzení pro úmyslný trestný čin (srov. nález Ústavního soudu ze dne 19. 12. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 8/16-1). Výjimkou by mohly být zmíněné trestné činy, které byly spáchány v souvislosti s činností spolku, s ohledem na požadavek legitimního cíle a zjevné přiměřenosti vůči cíli, by mohly být takové osoby z funkce v rozhodčí komise spolku vyloučeny.

⁴⁹ připouští, aby se členem orgánu právnické osoby stala právnická osoba, kterou bude při výkonu funkce zastupovat konkrétní fyzická osoba.

⁵⁰ ZECHOVSKÝ, *Rozhodčí komise spolku.*, s. 169-180.

⁵¹ DOBROZEMSKÝ, *Rozhodčí komise.*, s. 16.

⁵² KINDL, *Úskalí spolkového práva.* 289 s.

⁵³ DVORÁK, Jan. In: ŠVESTKA a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 753 (§ 266 odst. 2. NOZ)

⁵⁴ Tamtéž

Splnění výše uvedených podmínek (zletilost svéprávnost, bezúhonnost), při zápisu člena rozhodčí komise spolku, doloží spolek čestným prohlášením a u cizinců dokladem obdobným výpisu z trestního rejstříku.⁵⁵

2.2 Neslučitelnost funkcí a podjatost

Výše zmíněná neslučitelnost funkcí je jedním z minimálních požadavků na nezávislost člena rozhodčí komise na dalších orgánech spolku. Tento požadavek může být stanovami rozšířen i na další orgány spolku (např. výkonný orgán) a v případě, že bude do některého z těchto orgánů zvolen člen rozhodčí komise spolku, mělo by zaniknout ex nunc jeho členství v rozhodčí komisi spolku.⁵⁶

Ze zákona dále vyplývá, že z činnosti rozhodčí komise je vyloučen její člen, jemuž okolnosti případu brání nebo by mohly bránit rozhodovat nepodjatě.⁵⁷ Vyloučení člena rozhodčí komise spolku bude třeba posuzovat obdobně v souladu s pravidly vyloučení rozhodce dle rozhodčího řádu.⁵⁸ Také by se mělo dle Lavického⁵⁹ přihlídnout k posuzování okolností vyloučení člena rozhodčí komise spolku obdobně jako u soudce nebo jiné soudní osoby z projednávání a rozhodnutí věci, obdobný názor zastává i Dvořák⁶⁰. Požadavek nepodjatosti je promítnutím práva na spravedlivý proces ve spolkové rovině.⁶¹ Pokud dojde k rozhodování vyloučeného člena rozhodčí komise spolku, může soud zrušit rozhodnutí rozhodčí komise spolku na návrh kterékoliv strany z důvodů rozhodování nezpůsobilého člena rozhodčí komise spolku.⁶²

Sám člen rozhodčí komise spolku, u něhož vyjdou najevo okolnosti uvedené v § 11 ZRŘ, má povinnost se z projednávání věci vyloučit. Samotný § 11 ZRŘ nestanovuje kritéria pro vyloučení člena rozhodčí komise spolku, ale odkazuje na § 8 ZRŘ⁶³. Hlavní kritéria, která předpokládá § 8 ZRŘ, nelze v plném rozsahu uplatnit na člena rozhodčí komise spolku. Obecně by vždy musel člen rozhodčí komise spolku, při posuzování své podjatosti, dojít k závěru,

⁵⁵ Walder, Ivo. *Doplňující skutečnosti zapisované do spolkového rejstříku*. In: Hampel, Petr; Walder, Ivo. *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. komentář k §29 odst. 1 písm. c) 304/2013 Sb.

⁵⁶ DOBROZEMSKÝ, *Rozhodčí komise..*, s. 16.

⁵⁷ § 266 odst. 3 NOZ

⁵⁸ § 8, 11, 40i rozhodčího řádu

⁵⁹ LAVICKÝ. *Občanský zákoník I...*, s. 1246

⁶⁰ DVOŘÁK, Jan. In: ŠVESTKA a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 754 (§267 odst. 3 NOZ)

⁶¹ LAVICKÝ. *Občanský zákoník I...*, s. 1246

⁶² SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, DEVEROVÁ, Lenka a kol. *Právníkové osoby v novém občanském zákoníku: komentář: § 118-418*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013. s. 256

⁶³ § 8 odst. 1 ZRŘ „Rozhodce je vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jeho nepodjatosti.“

že se věc týká spolku, kterého je členem, a i jeho vztah k účastníkům⁶⁴ by mohl být posuzován jako užší⁶⁵. Ačkoli se zdá toto kritérium jako dostatečné, zákonodárce jej ještě rozšířil v § 266 odst. 2 NOZ na veškeré okolnosti případu, jež mu brání nebo by i jen mohly bránit rozhodovat nepodjatě. Pokud se sám rozhodce nevyloučí z projednávané věci, nemůže do jeho vyloučení zasahovat soud, a to i tehdy pokud se strany dohodnou o postupu při jeho vyloučení a podá některá ze stran sporu návrh k soud na jeho vyloučení⁶⁶. Účastníci sporu mohou podat návrh na jeho vyloučení pouze k rozhodčí komisi spolku, která o vyloučení rozhodne.⁶⁷

Při posuzování podjatosti člena rozhodčí komise spolku bude třeba vždy přihlídnout ke zvláštním okolnostem případu. Kritéria posuzování podjatosti nebudeme moct posuzovat tak závazně, jako je tomu u rozhodců či soudců. Judikaturu vztahující se k podjatosti soudců⁶⁸ a rozhodců⁶⁹ můžeme v případě pochybností vzít v úvahu a použít ji subsidiárně.⁷⁰

2.3 Volba členů rozhodčí komise spolku a související kooptace

Členy rozhodčí komise spolku volí a odvolává členská schůze nebo shromáždění členů spolku dle § 266 odst. 1 NOZ. Dle Svejkovského reaguje citované ustanovení na možnost, že členská schůze není vždy nejvyšším orgánem spolku, a v takovém případě rozhoduje o ustanovení rozhodčí komise spolku shromáždění členů spolku.⁷¹

⁶⁴ S ohledem že účastníkem může být i spolek

⁶⁵ „Povaha věci však jednoznačně předjímá, že zpravidla bude situace taková, že členové rozhodčí komise budou znát účastníky sporu blíže než na základě náhodných setkání. Lze předpokládat, že člen rozhodčí komise a případný účastník sporu mohou být i v mnohem častějším kontaktu. Lze rovněž předpokládat, že někteří členové rozhodčí komise spolku budou dokonce zároveň sami členy spolku.“ OLÍK, Miloš In: OLÍK, Miloš a kol. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 325.

⁶⁶ § 12 odst. 2. ZRR

⁶⁷ OLÍK, Miloš. In: OLÍK, Miloš a kol. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 324.

⁶⁸ např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2018, sp. zn. 30 Cdo 3389/2017: „Ustanovení § 14 odst. 4 o. s. ř. výslovně vylučuje, aby důvodem pochybností o soudcově nepodjatosti mohly být okolnosti, které spočívají buď v jeho postupu v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Tyto okolnosti (samy o sobě) nemohou být důvodem ke pochybnosti o nepodjatosti soudce, neboť v postupu soudce při projednávání konkrétní věci se projevuje samotný výkon soudnictví, ledaže by byl prokázán takový soudcov vztah ke věci (právní zájem na jejím výsledku či získání skutkového poznatku jiným způsobem, nežli v rámci vedeného řízení - dokazování) či vztah ke účastníkům nebo ke jejich zástupcům (příbuzenský, přátelský, či nepřátelský, vztah sociální závislosti a podobně), který by zakládal důvod pochybovat o jeho nepodjatosti.“

⁶⁹ např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 11. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4476/2011 „...není důvodem pro pochybnost o nepodjatosti rozhodce ve smyslu § 8 a § 11, resp. § 18 zákona o rozhodčím řízení ani skutečnost, že žalovaný 1) připustil, že zná žalobkyni, tak i žalovaného 2), a pokud rozhodce uvedl ve sdělení o přijetí funkce rozhodce nesprávné datum, jednalo se o písařskou chybu, pokud zároveň ve sdělení uvedl, že zaslal rozhodčí žalobu, doručenou rozhodci dne 19.2.2010, a to společně s výzvou ke vyjádření se ke žalobě. Za nedůvodnou námítku podjatosti rozhodce považoval odvolací soud, stejně jako soud prvního stupně skutečnost, že si žalovaný 1) s žalovaným 2) týkají a že se ze došlé žaloby dozvěděl i o jiných řízeních. (...) Případné procesní pochybení rozhodce či porušení rovnosti stran, tak jak tomu bylo v posuzovaném případě, ale nemohlo mít bez dalšího za následek podjatost rozhodce, přičemž odvolací soud přiblížil ke zjištěnému procesnímu pochybení rozhodce, ale další zjištěné okolnosti nenasvědčovaly tomu, že by byl důvod pro vyloučení rozhodce. Možno v této souvislosti poukázat na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29.7.1999, sp. zn. 2 Cdo 828/96, publikované v Soudní judikatuře pod č. 33/2000, v němž bylo judikováno, že důvodem ke vyloučení soudce ve smyslu § 14 odst. 1 o. s. ř. nejsou pouze okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“

⁷⁰ OLÍK, Miloš In: OLÍK, Miloš a kol. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 325.

⁷¹ SVEJKOVSKÝ. Právníké osoby.. s. 232

Zákon také předpokládá možnost kooptace členů rozhodčí komise spolku, kterou provedou zbývající členové rozhodčí komise spolku, neklesl-li počet členů tohoto orgánu pod polovinu.⁷² Tato volba náhradních (chybějících) členů rozhodčí komise spolku má omezenou platnost do nejbližšího zasedání orgánu příslušného volbě (členská schůze⁷³ nebo shromáždění členů spolku), který tuto volbu potvrdí, nebo zvolí nového člena rozhodčí komise spolku.⁷⁴ Pokud dojde dle Lavického k potvrzení funkce je kooptovaná osoba členem rozhodčí komise spolku a počátek jejího funkčního období se váže již k provedení kooptace - neurčí-li stanovy jinak.⁷⁵ Tato úprava se použije v případě, že stanovy neurčí jiný postup. Jiného názoru je Dobrozemský⁷⁶ který říká, že pravidlo kooptace musí být přímo stanoveno ve stanovách. Lavický názor Dobrozemského nepodporuje.⁷⁷

Využití institutu kooptace je velmi účelné v případě, kdy se orgán příslušný k volbě schází v dlouhých intervalech⁷⁸. Svolávání mimořádných zasedání jen pro doplnění členů rozhodčí komise spolku by bylo taktéž neekonomické.⁷⁹ Využití institutu kooptaci by dle mého názoru nemělo být zcela bez omezení, a to především z důvodů nového významu vydaných rozhodnutí rozhodčí komise spolku, kdy tyto rozhodnutí mají mnohem větší dopad na osobní sféru členů spolku (více k tomu v kapitole 3.5.1). Pokud by se jednalo pouze o nahrazení několika členů rozhodčí komise spolku, určitě by se nejednalo o tak významný problém. Významným zásahem by mohlo být dovolení větší části rozhodčí komise spolku, tedy možnost dovolení až jedné poloviny členů rozhodčí komise spolku ze strany zbývajících členů rozhodčí komise spolku. Jistým řešením by mohla být varianta kterou zmiňuje Svejkský, a to možnost spolku stanovit

⁷² kooptace by tak například nebyla přípustná při poklesu počtu členů orgánu ze sedmi na tři

⁷³ K tomu Lavický: „Náleží-li tato působnost členské schůzi, a spolek se řídí povinností svolat členskou schůzi nejméně jedenkrát do roka podle § 248 odst. 1, lze soudit, že funkce kooptovaných členů voleného spolkového orgánu nemůže v takovém případě bez dalšího trvat déle než jeden rok (srovn. k představenstvu akciové společnosti Dědič, Štengllová, Kríž, Čech, 2012, s. 437).“ LAVICKÝ. Občanský zákoník I..., s. 1193

⁷⁴ § 246 odst. 2 NOZ

⁷⁵ LAVICKÝ. Občanský zákoník I..., s. 1193

⁷⁶ DOBROZEMSKÝ, *Rozhodčí komise...*, s. 16.

⁷⁷ K tomu Lavický: „Nová úprava spolkového práva akcentuje charakter spolku jako soukromoprávní korporace, o čemž svědčí i častá inspirace obchodní korporátní úpravou. V komentovaném § 246 odst. 2 ObčZ se odráží mj. § 444 odst. 1 ZOK (dříve § 194 odst. 2 ObchZ), vztahující se na kooptaci v rámci představenstva akciové společnosti. Záleží přitom na stanovách akciové společnosti, zda kooptací oprávnění členům představenstva přiznají, nebo nikoli. Obdobně se zákon vyjadřuje mj. o možnosti kooptace uvnitř představenstva a kontrolní komise družstva (§ 714, 725 ZOK). U volených orgánů spolku je naopak kooptace primárně přípustná, ledaže by to stanovy výslovně vyloučily.“ LAVICKÝ. Občanský zákoník I..., s. 1193

⁷⁸ K tomu ještě Lavický uvádí, že by mělo především docházet k zajištění kontinuity z hlediska „rozhodovací činnosti volených spolkových orgánů, aby tak nedocházelo k pozastavení a znemožnění kvalifikovaného výkonu jejich funkce při snížení počtu členů (ať už v důsledku odstoupení nebo úmrtí), a tedy i de facto k přerušování vlastního naplňování účelu spolku.“ (srov. NS 29 Cdo 3718/2009) LAVICKÝ. Občanský zákoník I..., s. 1192

⁷⁹ DOBROZEMSKÝ, *Rozhodčí komise...*, s. 16.

ve stanovách kooptaci pouze z náhradníků, kteří byli zvoleni již při řádné volbě členů.⁸⁰ Takový postup využívá například ČOV, jehož rozhodčí komise má 2 náhradníky.⁸¹

2.4 Funkční období členů rozhodčí komise spolku

Funkční období člena rozhodčí komise spolku není výslovně v zákoně stanoveno, pokud spolek neurčí ve stanovách jinak, je pětileté (§246 odst.1. NOZ). Spolek by mohl stanovit délku funkčního období i bez výslovného omezení, tedy v řádu desítek let. Takto dlouhá funkční období by se dala rušit s využitím žaloby na neplatnost části stanov pro rozpor s dobrými mravy, ale jednalo by se o proces velmi zdoluhavý. Otázku, jak dlouhé by muselo být funkční období, aby jej bylo možno označit jako neplatné pro rozpor s dobrými mravy, vykládá Dvořák následovně „s přihlédnutím k nejdélšímu funkčnímu období, které právní řád České republiky vůbec zná a kterým je funkční období 9 let prezidenta a viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu ČR (§ 10 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů), lze konstatovat, že za rozporné s dobrými mravy, a tudíž absolutně neplatné, je možno považovat každé funkční období, jež překračuje dobu 9 let.“⁸² Takto omezenou délku funkčního období vnímám jako dostatečnou pro zajištění spolkové stability. Je dále v možnostech spolku stanovit ve svých stanovách či jiném vnitřním předpisu počet volebních období členů rozhodčí komise spolku. ČSLH má jak u předsedy rozhodčí komise, tak u ostatních členů shodně 4leté funkční období.⁸³

2.5 Problematika zápisu údajů do spolkového rejstříku.

Pokud spolek zřídí rozhodčí komise spolku, musí v souladu s ZVŘ zapsat údaje o této komisi – její název, počet členů, adresu pro doručování a identifikační údaje o konkrétních členech této komise^{84, 85}

Není jednotný názor, zdali je tento zápis konstitutivní či deklaratorní, nebo jestli musí být zapsány všechny tyto údaje, abychom mohli považovat tento orgán za rozhodčí komisi spolku ve smyslu § 265 NOZ. Kohout považuje za nutné, aby byly v rejstříku zapsány všechny výše uvedené údaje, zřídí-li spolek rozhodčí komise spolku ve svých stanovách, zejména členové rozhodčí komise spolku. Pokud k zápisu všech údajů nedojde nebudou mít rozhodnutí tohoto

⁸⁰ SVEJKOVSKÝ: *Právnícké osoby*. s. 232

⁸¹ Článek 2.1. Statutu rozhodčí komise ČOV [online]. 24. 11. 2016. [cit. 10.3.2020]. Dostupné na: <<https://www.olympic.cz/text/56--rozhodci-komise-cov>>

⁸² DVOŘÁK, Jan. In: ŠVĚSTKA a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 716 (§246 odst. 1 NOZ)

⁸³ ČESKÝ SVAZ LEDNÍHO HOKEJE. arbitrážní řád ČSLH. čl. 3 odst. 2. [online]. 18. 06. 2016 [cit. 24. února 2020] Dostupné na: <<https://www.ceskyhokej.cz/cesky-hokej/dokumenty/stanovy-a-rady>>

⁸⁴ Dle zkoumání Zechovského byli ve veřejném rejstříku „ve 111 případech zapsáni členové takového orgánu, ve 31 případech byl v rejstříku uveden pouze počet členů orgánu, nikoliv však jejich jména.“ ZECHOVSKÝ: *Rozhodčí komise spolku...*, s. 169-180.

⁸⁵ § 29 odst. 1 písm. c) ZVŘ

orgánu podle něho následky předvídané v § 265 NOZ. Rozhodnutí takového orgánu by bylo možné vymáhat pouze uvnitř spolku.⁸⁶ Opačného názoru je Sokol, který považuje tento zápis za konstitutivní.⁸⁷

Dobrozemský je dokonce toho názoru že i rozhodčí komise spolku, která není zapsána do spolkového rejstříku, je rozhodčí komise spolku ve smyslu § 265 NOZ, přestože povinnost zápisu vyplývá z rejstříkového zákona. Svůj názor odůvodňuje následovně „*rozhodčí komise je zřizována stanovami a volena nejvyšším orgánem spolku, přičemž volba nabývá účinnosti (kandidáti se stávají členy) okamžikem zvolení (ukončením hlasování, vyhlášením výsledků voleb, potvrzením nejvyšším orgánem) či jiným určeným dnem, nikoliv až zápisem do spolkového rejstříku. Zápis tak má pouze deklaratorní účinky, což znamená, že pouze osvědčuje vznik, změnu nebo zánik právní skutečnosti. Není dle mého názoru myslitelné, že v případě prodlevy mezi volbou rozhodčí komise a jejím zápisem do spolkového rejstříku (např. v řádu měsíců) bude rozhodčí komise od svého zvolení do okamžiku zápisu považována za kvaži rozhodčí orgán spolku bez statusu dle § 265 obč. zák. (byť všechny zákonné požadavky na rozhodčí komisi jinak splňuje), a následně po provedení zápisu tento „status“ získá... Tato situace je v rozporu s principem právní jistoty účastníků řízení i samotného spolku, a proto nemůže tento výklad obstát“⁸⁸ Následně spolkům doporučuje, aby neprodleně zapsali do spolkového rejstříku požadované údaje, přestože nemají vliv na statut rozhodčí komise spolku, ale pouze negativní důsledky⁸⁹ vyplývající z rejstříkového zákona.⁹⁰*

⁸⁶ KOHOUT, David. *Rozhodčí komise spolku podle § 265 obč. zák. a její využitelnost při řešení sporů uvnitř sportovních asociací*. RaP, 2015, č. 1, s. 2.

⁸⁷ SOKOL, Tomáš. *Spolkové rozhodčí komise: otázky...*

⁸⁸ DOBROZEMSKÝ: *Rozhodčí komise...*, s. 16.

⁸⁹ Negativní důsledky nezapsání údajů do spolkového rejstříku jsou uvedeny v § 104 a 105 ZVŘ

⁹⁰ DOBROZEMSKÝ: *Rozhodčí komise...*, s. 16.

3 Řízení před rozhodčí komisí spolku

3.1 Právní rámec

Samotné řízení před rozhodčí komisí spolku upravuje podrobněji ZRR, konkrétně § 40e–40k ZRR. Dle důvodové zprávy je to z důvodu zajištění vykonatelnosti rozhodnutí rozhodčí komise spolku, a proto zde nalezneme podrobnější úpravu, včetně formalit rozhodnutí, jakož i možný soudní přezkum. Důvodová zpráva dále doplňuje, že tyto otázky nemohou být upraveny v obecném hmotném předpise a musí být jejich úprava ve zvláštním zákoně.⁹¹

Úprava v ZRR vylučuje použití ustanovení o stálých rozhodčích soudech pro řízení před rozhodčí komisí spolku⁹², nadto lze dovést vyloučení dalších ustanovení, které nejsou vyloučeny výslovně (více k tomu v § 40g, 40i, 40j a 40k⁹³ ZRR). Konkrétně se jedná o § 2 a § 3 ZRR vymezující rozhodčí smlouvu pro založení pravomoci rozhodčí komise spolku, zákon nevyžaduje uzavření rozhodčí smlouvy mezi stranami. Je však potřeba existence sporné záležitosti, která náleží do spolkové samosprávy a současně musí být splněná podmínka, že tato záležitost spadá do působnosti rozhodčí komise spolku⁹⁴ (viz. kapitola 1.4). Dále § 5 a § 6 ZRR, které se vztahují k osobám rozhodců, neboť jsou tyto osoby voleny nejvyšším orgánem spolku.⁹⁵

Olík přesto uvádí, že se § 6 ZRR má aplikovat (upravuje povinnost mlčenlivosti rozhodce) z důvodu, protože jde o jednu z hlavních zásad rozhodčího řízení a také z důvodu zachování důvěrnosti řízení pro strany sporu. Dále dovozuje aplikaci § 7 ZRR, který upravuje konečný stav rozhodců. Tento počet by měl být dle Olíka vždy lichý. K tomuto závěru dochází při rozboru možnosti vyloučení člena rozhodčí komise spolku a klesnutí členů rozhodčí komise spolku na sudý počet (např. ze 7 na 6). Tento závěr odůvodňuje tak, že sudý počet by mohl přivodit patové situace. Příkladem uvádí situaci, kdy by tři rozhodci byli pro určité rozhodnutí a tři pro jiné. Na konci uvádí, že zákonodárce nijak tuto problematiku výslovně neupravil a v jiných právních předpisech je stanoven lichý⁹⁶ počet členů rozhodovacích orgánů.⁹⁷

Použití dalších ustanovení ZRR Grepl popisuje následovně „*rozhodčí komise spolku rovněž zkoumá svou pravomoc (§ 15 ZRR), podání žaloby k rozhodčí komisi spolku, které ve věci nepřísluší*

⁹¹ Důvodová zpráva k § 267 NOZ

⁹² § 40e + § 13 ZRR

⁹³ spotřebitelských spory zahájené před 1. 12. 2016 či rozhodčí smlouva uzavřená před 1.12.2016

⁹⁴ OLÍK, Miloš In: OLÍK, Miloš a kol. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 302.

⁹⁵ OLÍK. *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 302.

⁹⁶ Např. senáty či kolegia Nejvyššího soudu ve smyslu § 19 odst. 2 a 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých zákonů (zákon o soudech a soudcích), Nejvyšší správní soud ve smyslu § 16 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ale i Ústavní soud ve smyslu § 15 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu] i správních (např. rozkladová komise dle § 152 spr. řádu).

⁹⁷ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 302-303.

rozhodnout, má tytéž účinky, jako podání žaloby u rozhodce ve věci, kde není dána arbitrabilita nebo arbitrovatelnost (§ 16 ZRŘ). Rovnost postavení stran je v řízení před rozhodčí komisí spolku samozřejmostí (§ 18 ZRŘ). V řízení před rozhodčích komisí spolku se uplatní taktéž pravidla pro součinnost soudu (§ 20 a násl. ZRŘ), postup vedoucí ke smírnému vyřešení věci (§ 24 ZRŘ), pravidla o usnášení rozhodnutí a jiná pravidla, která ho týkají (§ 25 ZRŘ a násl.), a rovněž i ustanovení o tom, že se občanský soudní řád použije subsidiárně (§ 30 ZRŘ).⁹⁸

3.2 Zahájení řízení

Pro zahájení řízení před rozhodčí komisí spolku je třeba dispozitivního úkonu (dále jen „žaloba“) některé z osob aktivně legitimované k tomuto úkonu. Dnem podání žaloby je zahájeno řízení před rozhodčí komisí spolku. Tato žaloba musí být doručena na adresu uvedenou ve stanovách spolku, touto adresou bude ve většině případů sídlo rozhodčí komise spolku. Pokud stanovy tuto adresu neurčí⁹⁹, doručuje se žaloba na adresu sídla spolku.¹⁰⁰ Zákonodárce zákonným zakotvením časového momentu zahájení řízení před rozhodčí komisí spolku přesně stanovil rozhodný okamžik pro hmotněprávní a procesněprávní účinky zahájení řízení a také pro postavení samotných účastníků.¹⁰¹ Další podmínkou pro zahájení řízení spolu s žalobou může být zaplacení peněžitého vkladu.¹⁰²

Je třeba si uvědomit, že některé ze lhůt pro podání žaloby před rozhodčí komisí spolku jsou v NOZ zakotveny jako hmotněprávní. Příkladem může být vnitřní přezkum rozhodnutí o vyloučení člena spolku dle § 241 odst. 1. NOZ.¹⁰³ Takováto žaloba tedy musí být v souladu s lhůtou uvedenou v § 241 odst. 1. NOZ doručena na správnou adresu, dle výše uvedených pravidel. Nedoporučuje se odeslat žalobu ke konci lhůty, protože by nemusela být včas doručena.¹⁰⁴

Zahájením řízení se dále žalobce a žalovaný stávají účastníky rozhodčího řízení jen v tom případě, že žaloba je dostatečně určitá, co do nároků a stran sporu, případně splňuje další náležitosti stanovené spolkem. Rozhodčí komise spolku dále postupuje v řízení v souladu se stanovami či vnitřními předpisy, které určují průběh řízení.¹⁰⁵

Aktivně legitimovanou osobou k podání žaloby bude, dle působnosti svěřené rozhodčí komisí spolku, samotný spolek, jeho člen a bývalý člen (členství zaniklo některým ze způsobů

⁹⁸ GREPL: *aktuální otázky...*, 22 s..

⁹⁹ Nejedná se o povinnou náležitost OLÍK. *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 315.

¹⁰⁰ § 40f odst. 1. ZRŘ

¹⁰¹ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 315.

¹⁰² ČESKÝ SVAZ LEDNÍHO HOKEJE. arbitrážní řád ČSLH. čl. 7 [online]. 18. 06. 2016 [cit. 24. února 2020] Dostupné na: <<https://www.ceskyhokej.cz/cesky-hokej/dokumenty/stanovy-a-rady>>

¹⁰³ srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. ledna 2013, sp. zn. 28 Cdo 3345/2012

¹⁰⁴ KINDL: *Úskalí spolkového práva...*, s. 290

¹⁰⁵ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 315-316.

předvídaných v § 239 odst. 1. NOZ). Bývalý člen spolku by mohl například napadnout rozhodnutí o jeho vyloučení či vrácení členského příspěvku. Nastat může i situace, kdy žalobcem nebo žalovaným bude osoba mladší osmnácti let. Tato osoba musí být zastoupena zákonným zástupcem. Pokud by k jejímu zastoupení nedošlo, mohl by nastat následek předvídaný v § 35 odst. 1 písm. a) ZRŘ, kterým je zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí.¹⁰⁶

3.2.1 Postavení stran řízení

V řízení před rozhodčí komisí spolku mají mít strany rovné postavení a musí jim být dána plná příležitost k uplatnění jejich práv.¹⁰⁷ Jedná se o jeden ze základních principů, jak rozhodčího řízení, tak i soudního.¹⁰⁸ Dále můžeme tuto zásadu duplicitně¹⁰⁹ najít v ZRŘ.¹¹⁰ Zachována by měla být tato zásada v každé fázi řízení.¹¹¹ Tato zásada se použije bez ohledu, zda se jedná o stranu žalovanou či žalobce, nebo je-li jedna ze stran spolek či člen spolku.

Rozhodčí komise spolku a její členové musí zajistit rovnost práv a povinností dle aplikovaných předpisů a procesních pravidel. Dále klást na účastníky sporu stejné nároky¹¹² a nepřipisovat jim práva, která by je zvýhodňovala (srov. § 31 písm. f) ZRŘ).¹¹³ Využívání této zásady by nemělo sloužit ani k povinnému vyrovnání rozdílů mezi stranami, kdy bylo jedné straně umožněno provést určitý úkon a druhé straně by tím vznikl nárok na provedení stejného úkonu (např. vyslechnutí svědka, vyhovění žádosti na odročení jednání). Členové rozhodčí komise spolku by měli sami posoudit, kdy a kterému účastníkovi určitá procesní práva přiznají (srov. I. ÚS 3227/07 – 1¹¹⁴).¹¹⁵

¹⁰⁶ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 316.

¹⁰⁷ § 40f odst. 2. ZRŘ

¹⁰⁸ LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. 1. vyd. Praha: Linde, 2012. s. 404.

¹⁰⁹ srov. § 18 a 40f odst. 2. ZRŘ

¹¹⁰ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 316.

¹¹¹ BĚLOHLÁVEK, Alexander. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. Praha, 2012, C.H. Beck, 2012. s. 639.

¹¹² Členové rozhodčí komise spolku by neměli být v pokušení pozitivně diskriminovat některou ze stran např. z důvodu jejího sociálního postavení, věku, národnosti. LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. 1. vyd. Praha: Linde, 2012. s. 395.

¹¹³ OLÍK. *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 316.

¹¹⁴ „K upření plné možnosti uplatnění práv strany může dojít i nepředvídatelným postupem rozhodce, v důsledku něž se nebude strana moci kupř. vyjádřit ke všem relevantním skutečnostem, popř. doplnit svá tvrzení o skutečnosti, které z pohledu svého právního názoru nepovažovala za významné a jež jsou naopak relevantní z hlediska právního názoru zastávaného rozhodcem, a navrhnout ke jejich prokázání důkazy. Vyloučení nepředvídatelnosti v rozhodování rozhodců je o to naléhavější, že rozhodčí řízení je zásadně jednoinstanční (viz § 27 ZRŘ), což stranám znemožňuje alespoň následně reagovat na překvapivý právní názor.“ náleží Ústavního soudu ze dne 8. března 2011, sp. zn. Pl. I ÚS 3227/07 - 1, bod 21

¹¹⁵ LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. 1. vyd. Praha: Linde, 2012. s. 397.

3.3 Úprava postupu vedení řízení před rozhodčí komisí spolku

Vedení řízení před rozhodčí komisí spolku může upravit odlišně od zákona sám spolek ve stanovách nebo vnitřním předpise nebo sami účastníci řízení písemnou dohodou.¹¹⁶ K uzavření dohody mezi účastníky sporu může dojít ještě před vznikem sporu, ale je pravděpodobnější, že se tak bude dít až po vzniku sporu z důvodu úpravy konkrétních procesních otázek. Dohoda upravující vůli stran o vedení řízení by měla být bezodkladně doručena příslušné rozhodčí komisi spolku, aby mohla jednat v jejím souladu.¹¹⁷

Možnost úpravy řízení je omezená (srov. § 18 a § 19 ZRŘ) a neměla by nijak zasahovat do základních zásad řízení před rozhodčí komisí spolku či porušovat kogentní ustanovení zákona¹¹⁸. Dalším případem omezení volnosti stran by mohla být úprava otázek řízení ve stanovách nebo vnitřním předpise spolku.¹¹⁹ Budoucí praxe teprve ukáže, do jaké míry budou účastníci řízení stanovami omežováni.

Jak již bylo uvedeno v kapitole 2, minimální počet členů rozhodčí komise spolku je 3. Na toto hmotněprávní ustanovení navazuje i procesní ustanovení¹²⁰ v ZRŘ.¹²¹ Toto ustanovení stanovuje podmínku minimálního počtu členů rozhodčí komise spolku na tři, aby mohlo být vůbec přistoupeno k projednání a rozhodnutí záležitosti spadající do působnosti rozhodčí komise spolku. V případě, že by byla rozhodčí komise spolku jen tříčlenná, museli by rozhodovat všichni její členové.¹²² Toto ustanovení můžeme označit za kogentní a nebude se možné od něj odchýlit, jak shodně uvádějí Dobrozemský¹²³ a Olík¹²⁴.

Podmínka minimálního počtu tří členů rozhodčí komise spolku je základem pro usnášeníschopnost rozhodčí komise spolku. Spolek může ve svých stanovách zvolit i jiný počet rozhodců¹²⁵ jako kritérium usnášeníschopnosti.¹²⁶ Pokud počet členů rozhodčí komise spolku¹²⁷ klesne pod počet stanovený zákonem nebo stanovami spolku, musí komise řízení

¹¹⁶ § 40f odst. 2 ZRŘ

¹¹⁷ FAČR přímo stanovuje ve svých vnitřních předpisech možnost účastníků dohodnout se, aby jim bylo doručováno skrze úřední desku. FOTBALOVÁ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY. Procesní řád FAČR, § 46 odst. 3 [online]. 25.9.2019 [cit. 23. února 2020]. Dostupné na: <<https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy?category=1>>

¹¹⁸ srov. § 266 NOZ – minimální počet rozhodců (3), § 40e ZRŘ počet rozhodců musí být lichý

¹¹⁹ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 316-317.

¹²⁰ § 40g odst. 1 ZRŘ

¹²¹ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 318.

¹²² „Nutno dodat, že byl-li by počet členů rozhodčí komise stanoven právě na tři, pak by v případě, že by byl některých z nich vyloučen z rozhodování ve věci, nemohla rozhodčí komise vůbec rozhodovat. Na druhou stranu, pokud by rozhodčí komise měla příliš vysoký počet členů, mohlo by to v praxi způsobovat problémy při koordinaci jednotlivých členů tak, aby byla přítomna alespoň prostá většina.“ ¹²² DOBROZEMSKÝ: *Rozhodčí komise...*, s. 16.

¹²³ DOBROZEMSKÝ: *Rozhodčí komise...*, s. 16.

¹²⁴ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 318.

¹²⁵ např. jiná většina, všichni členové

¹²⁶ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 318.

¹²⁷ Způsobilých pro rozhodování

zastavit.

V případě že dojde k zastavení řízení, není vyloučena možnost účastníka řízení obrátit se se svou žalobou na soud a dosáhnout rozhodnutí o své sporné záležitosti.¹²⁸

Důležitým posunem, v oblasti rozhodčí komise spolku, bylo zavedení možnosti zřídit senáty pro rozhodování jednotlivých věcí. Vyřešil se tak problém, kdy byly komise tvořeny větším počtem členů. Uvedená podmínka usnášeníschopnosti se tak použije pouze na senáty (jsou-li zřízeny) a ne na celou rozhodčí komisi spolku.¹²⁹

Zřídí-li spolek senáty¹³⁰, může přesto stanovit, že v určité záležitosti může být senát rozšířen o další členy, případně bude daná věc projednávána všemi členy rozhodčí komise spolku. V rámci spolku funguje rozhodčí komise spolku jako stálý rozhodčí orgán, kterému je svěřena působnost dle zákona nebo stanov. Při projednávání a rozhodování musí být splněna především podmínka přítomnosti¹³¹ členů rozhodčí komise spolku. Je vyloučeno rozhodování per rollam. Tento požadavek zvyšuje nároky na procesní kvalitu řízení před rozhodčí komisí spolku.¹³²

Vyloučeny z aplikace jsou v řízení před rozhodčí komisí spolku § 9 a §10 ZRŘ¹³³. Tyto ustanovení řeší situaci v případě nedostatečného počtu členů rozhodčí komise spolku, kdy tyto chybějící rozhodce jmenuje soud. Zákonodárce garantuje nepoužitím těchto paragrafů co nejmenší zásah do vnitřních záležitostí spolku a zároveň vylučuje možnost použití analogie.¹³⁴

3.4 Lhůty pro vydání rozhodnutí

Pro vydání rozhodnutí rozhodčí komise spolku ve věci samé ZRŘ stanovuje pevně danou lhůtu, která může být modifikována stanovami vnitřního předpisu, který je součástí stanov nebo písemnou dohodou mezi účastníky sporu. Rozhodčí komise spolku musí dle ZRŘ rozhodnout do 3 měsíců od zahájení řízení (srov. § 71 správní řád). Tato lhůta může být prodloužena, přesto však nesmí být delší než 9 měsíců.¹³⁵ Lhůta pro vydání rozhodnutí začíná dnem doručení žaloby na příslušnou adresu. Po marném uplynutí této lhůty se může účastník sporu obrátit na soud.¹³⁶

¹²⁸ § 40g odst. 2 ZRŘ

¹²⁹ DOBROZEMSKÝ: *Rozhodčí komise...*, s. 16.

¹³⁰ ČSLH má zřízené pracovní senáty, které se skládají 3 členů. V čele je předseda rozhodčí komise, není-li vyloučen. Další dva členy si vyberou z řad členů rozhodčí komise obě sporné strany. ČESKÝ SVAZ LEDNÍHO HOKEJE. arbitrážní řád ČSLH. čl. 4 [online]. 18. 06. 2016 [cit. 24. února 2020] *Dostupné na:* <<https://www.ceskyhokej.cz/cesky-hokej/dokumenty/stanovy-a-rady>>

¹³¹ Nutnost fyzické přítomnosti

¹³² OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 319.

¹³³ § 40g odst. 2 ZRŘ

¹³⁴ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 320.

¹³⁵ Pokud by stanovy, vnitřní předpis či dohoda účastníku stanovily lhůtu delší než 9 měsíců, je třeba na tuto lhůtu pohlížet jako na neplatnou. Pokud některý z účastníků podal žalobu po uplynutí lhůty devíti měsíců k soudu a druhý účastník by rozporoval námitkou delší lhůty uvedené například v písemné dohodě účastníků, soud by neměl k této námitce vůbec přihlížet. Soud žalobu projedná a nebude přihlížet kvůli z důvodu rozporu s kogentním ustanovením zákona. OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 322.

¹³⁶ § 40h ZRŘ

Trojan ve svém článku upozorňuje spolky, aby provedly důkladnou revizi svých stanov¹³⁷ a upravily si lhůtu dle výše uvedených zákonných požadavků, jinak budou muset všechny rozhodčí komise zřízené spolky rozhodovat ve věci samé do 3 měsíců.¹³⁸ Jeho postřeh je velmi podnětný a v případě, že spolky tyto lhůty neupraví jinak, mohou se jejich rozhodčí komise dostat do časové nouze. Tímto by mohla být výrazně ovlivněna kvalita jejich rozhodnutí.

Za konec lhůty označuje Olík den, kdy se komise usnese na rozhodnutí, a ne nabytím právní moci rozhodnutí. Problematickou otázkou je, kdy dochází k zániku práva strany uplatnit své právo u soudu. Zákon tuto problematiku neřeší. Olík dovozuje, z hlediska zachování právní jistoty, že by mělo dojít do konce lhůty ke sdělení rozhodnutí stranám, a to vyhlášením na ústním jednání nebo by mělo být písemné rozhodnutí doručeno alespoň jedné straně. Pokud tato lhůta uplyne, dojde k zániku pravomoci rozhodčí komise spolku věc rozhodnout.¹³⁹

Zvláštním případem může být podání žaloby k soudu přesto, že zde existuje pravomoc rozhodčí komise spolku. Dalším případem by mohlo být předčasné podání žaloby ze strany jednoho z účastníků řízení před rozhodčí komisí spolku. Soud by měl postupovat v souladu s § 106 OSŘ. Řízení tedy zastaví, má-li být věc projednána před rozhodčí komisí spolku. K zastavení dojde na návrh účastníka při jeho prvním úkonu¹⁴⁰ ve věci samé.¹⁴¹ Soud může věc projednat, jestliže účastníci řízení prohlásí, že netrvají na projednání věci před rozhodčí komisí spolku.¹⁴² Dalšími případy, ve kterých může soud věc projednat dle § 106 odst. 1. OSŘ jsou situace, kdy „*soud projedná věc i tehdy, jestliže zjistí, že věc nemůže být podle práva České republiky podrobena rozhodčí smlouvě, nebo že rozhodčí smlouva je neplatná, popřípadě že vůbec neexistuje nebo že její projednání v řízení před rozhodčí přesahuje rámec pravomoci přiznané jim smlouvou, anebo že rozhodčí soud odmítl věci se zabývat.*“ Použití těchto případů ve vztahu k rozhodčí komisi spolku není výslovně stanoveno.

¹³⁷ Dobrozemský doporučuje, aby spolky jednali následovně „*jako praktické se jeví upravit procesní postupy jednání rozhodčí komise ve vnitřním předpise spolku, který může být pojmenován jako jednací řád rozhodčí komise, disciplinární řád, arbitrážní řád, rozhodčí řád, smířčí řád, statut rozhodčí komise apod. Tento by měl upravit alespoň následující otázky: organizace rozhodčí komise (např. volba předsedy, ustanovování senátů, usnášedobnost při projednávání), řízení před rozhodčí komisí a další procesní otázky, výstupy z rozhodování rozhodčí komise.*“ DOBROZEMSKÝ: *Rozhodčí komise.*, s. 16.

¹³⁸ JANÁK, Jiří, TROJAN, Lukáš. *Řízení před rozhodčí komisí spolku a nový statut rozhodčí komise Českého olympijského výboru*. Praha. 2014. (online) [cit.14.ledna 2019], Dostupné na: <www.epravo.cz.>

¹³⁹ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení.*..., s. 322.

¹⁴⁰ Podrobněji k prvnímu úkonu usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 26. března 2004 sp. zn. 11 Co 161/2004 „*Za první úkon ve věci samé podle § 106 odst. 1 o. s. ř. je třeba považovat jakýkoliv první procesní úkon žalovaného kromě nezůvodněného odporu proti platebnímu rozkazu, který sám či na základě výzvy činí vůči soudu.*“ Dále usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. července 2014, sp. zn. Cmo 48/2014-108: „*Námítka účastníka o nedostatku pravomoci soudu z důvodu existence rozhodčí doložky je námítkou včasou, pokud ji účastník uplatní při prvním úkonu ve věci samé. Za první úkon ve věci samé se nepokládá odpor žalovaného proti platebnímu rozkazu, ale až úkon další.*“

¹⁴¹ Pokud k zastavení řízení dojde z tohoto důvodu není žalovaný ten „*kdo procesně zavínil zastavení řízení. Nelze mu tedy uložit povinnost uhradit žalobci náklady řízení. Pokud tak obecné soudy postupují, porušují právo na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo vlastnit majetek zaručené čl. 11 odst. 1 Listiny.*“ nález Ústavního soudu ze dne 27. března. 2017, sp. zn. II. ÚS 3776/16-1.

¹⁴² §106 odst. 1 OSŘ

V případech výše uvedených možných situací¹⁴³, můžeme dovodit, že soud by mohl věc projednat i přesto, že tak není v zákoně výslovně uvedeno.¹⁴⁴

Pokud přes výše uvedené dojde k zastavení řízení soudem a následně dojde k podání žaloby k rozhodčí komise spolku, zůstanou právní účinky původního návrhu zachovány, pokud bude návrh na zahájení řízení před rozhodci nebo rozhodčí komisí spolku podán do 30 dnů od doručení usnesení soudu o zastavení řízení.¹⁴⁵

3.5 Doručení rozhodčího nálezu

Na doručování rozhodčích nálezů rozhodčí komise spolku se použijí i ustanovení části ZRŘ upravující způsoby doručování a vyznačení doložky právní moci. Rozhodnutí rozhodčí komise spolku musí být doručeno účastníkům a po doručení může být opatřeno doložkou právní moci.¹⁴⁶ Především ze ZRŘ plyne požadavek na písemnou podobu tohoto rozhodnutí. Doručovat by se mělo nejen hlavním účastníkům, ale i vedlejším účastníkům (srov. § 93 OSŘ), pokud se řízení účastnili.¹⁴⁷

Způsoby doručování a jejich posoupnost stanovuje ZRŘ ve svém § 19a. Jako hlavní způsob doručování bylo zákonodárcem zvoleno doručení na adresu datové schránky. Tento způsob doručení sebou ale přináší určité problémy. Mezi první patří neexistence povinnosti rozhodce mít zřízenou datovou schránku. Zřízení datové schránky je pro neobligatorní uživatele¹⁴⁸ zcela dobrovolné, tedy i pro účastníky sporu. Pokud by nastala situace, že sám rozhodce nemá zřízenou datovou schránku i přesto, že ji mají ostatní účastníci řízení, nemůže být takto doručováno.¹⁴⁹

Pokud rozhodčí komise spolku a účastník řízení mají zřízenou datovou schránku a rozhodčí komise spolku pošle své rozhodnutí do datové schránky účastníka, dojde k jeho doručení „*okamžikem, kdy se do datové schránky přiblíží osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu*“.¹⁵⁰ U účastníka, kterému je takto doručeno, nemůže nastat fikce doručení dle § 17 odst. 4. zák. č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované

¹⁴³ např. působnost a pravomoc stanovená ve stanovách překračuje zákonné limity či není vůbec dána, nebo rozhodčí komise spolku odmítne věc projednávat

¹⁴⁴ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 322-323.

¹⁴⁵ § 106 odst. 2 OSŘ

¹⁴⁶ § 28 odst. 1. ZRŘ

¹⁴⁷ LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. 1. vyd. Praha: Linde, 2012. s. 535.

¹⁴⁸ Mezi obligatorní uživatele budou dle Pokorného v souladu § 1 odst. 1 písm. a) zák. č. 300/2008 Sb. patřit státní orgány, orgány územních samosprávných celků, státní fondy, zdravotní pojišťovny, Český rozhlas, Česká televize, samosprávné komory zřízené zákonem, notáři a soudní exekutoři, nikoli však rozhodci nebo rozhodčí soudy. POKORNÝ, Radek. In: OLÍK, Miloš a kol. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 120.

¹⁴⁹ ŘEZNIČEK, David. *Vykonatelnost a výkon rozhodčích nálezů*. *Bulletin advokacie*. 2018, č. 9, s. 43-45

¹⁵⁰ s § 17 odst. 3 zák. č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

konverzi dokumentů. Institut fikce doručení se uplatní pouze v případě doručování orgány veřejné moci. Rozhodčí komise spolku by musela zvolit jiný způsob doručení.¹⁵¹

Mezi další způsoby doručování patří, není-li možné písemnost doručit do datové schránky, doručení na elektronickou adresu účastníka, kterou sdělil nebo kterou určil jako doručovací v rozhodčí smlouvě¹⁵². Pokud není možný ani tento způsob doručení, doručuje se na adresu, kterou účastník řízení sdělil, nebo adresu uvedenou v rozhodčí smlouvě.¹⁵³

Řezníček si pokládá otázku, zdali má přednost při doručování rozhodčího nálezu případná dohoda stran nebo je-li rozhodce vázán pouze zákonnou úpravou. Dochází k závěru, že si strany mohou odlišně určit dohodou způsob doručování. Svůj závěr dovozuje z mezinárodní praxe, a také z ustavení §19a ZRR, které bylo včleněno do tohoto zákona v rámci celkové rekodifikace soukromého práva, a při které byla posílena autonomie stran. Ani důvodová zpráva není jiného názoru, a proto Řezníček vychází z tohoto obecně zakotveného principu.¹⁵⁴ Před rozhodčí komisí spolku můžeme tento princip použít také (ve smyslu § 40f odst. 2. ZRR). Účastníci řízení před rozhodčí komisí budou pouze, dle Grepla, omezeni tím, že po zahájení řízení musí dohodu účastníků výslovně schválit rozhodčí komise spolku.¹⁵⁵

Tak jako účastníci, může i spolek ve svých stanovách nebo vnitřních předpisech upravit odlišně od zákona doručování písemností. Grepl vidí možnost úpravy způsobu doručování pro spolky a její členy jako velmi užitečnou především z hlediska finančních nákladů, které budou v případě elektronického doručování zcela zanedbatelné.¹⁵⁶

Kromě úpravy doručování může spolek ve svých stanovách nebo vnitřním předpise upravit i problematiku hrazení nákladů. Výše nákladů se bude samozřejmě odvíjet od délky trvání sporu a bude zahrnovat především poplatek za rozhodčí řízení, náklady na právní zastoupení, náklady na znalecké posudky a samozřejmě náklady, které strana sporu vynakládala sama, ať už na zajištění přítomnosti svědků na ústním jednání, nebo jiné zvláštní náklady.¹⁵⁷ Otázkou zůstává, jak by měl spolek upravit hrazení nákladů řízení v případě, že neúspěšnou stranou sporu bude on sám.

¹⁵¹ ŘEZNÍČEK: *Vykonatelnost a výkon...*, s. 43-45

¹⁵² V rámci spolku půjde o adresu, která je uvedena u člena v seznamu členů.

¹⁵³ §19a ZRR

¹⁵⁴ ŘEZNÍČEK: *Vykonatelnost a výkon...*, s. 43-45

¹⁵⁵ GREPL: *aktuální otázky...*, 23 s

¹⁵⁶ GREPL: *aktuální otázky...*, 23 s.

¹⁵⁷ MAISNER, Martin. *Efektivita rozhodčího řízení*. Bulletin advokacie. 2018, č. 9, s. 46

Otázku úhrady nákladů řízení rozhodne rozhodčí komise spolku v rozhodčím nálezu nebo i v samostatném usnesení.¹⁵⁸ Takový rozhodčí náleží i usnesení pak mají povahu exekučního titulu a mohou být přezkoumány soudem¹⁵⁹.

Například FAČR řeší otázku náhrady nákladů skrze zásadu úspěchu ve věci a zásadu zavinění. Výše náhrady se pak odvíjí od hodnoty předmětu sporu.¹⁶⁰ ČOV řeší náhradu nákladů rovněž skrze zásadu úspěchu ve věci. Náhradu nákladů za právní zastoupení přiznává pouze v případech zvláštního zřetele.¹⁶¹

3.5.1 Doložka právní moci a doložka vykonatelnosti

Pokud dojde k řádnému doručení rozhodčího nález, bude rozhodčí náleží opatřen doložkou právní moci¹⁶². Vyznačení doložky vykonatelnosti, která se obecně vyznačuje u soudních rozhodnutí, je odbornou literaturou vnímáno různě. Ve většině případů se vylučuje vyznačení doložky vykonatelnosti u rozhodčích nálezů a otázku vykonatelnosti by měl posuzovat až exekuční soud jako otázku předběžnou.¹⁶³ Opačného názoru je Grepl, který uvádí, že k vyznačení doložky vykonatelnosti dochází v praxi běžně. Svůj názor opírá o soudní judikaturu Nejvyššího soudu ČR¹⁶⁴, přesto v tomto postupu vidí určitý nedostatek za situace, že nemůže dojít k možnosti výkonu rozhodnutí, který by mohl vzniknout v případě nesprávně vyznačené doložky vykonatelnosti z důvodu časté nedostatečné odborné způsobilosti členů rozhodčích komisí spolků.¹⁶⁵

Doložku právní moci může vyznačit předseda rozhodčí komise nebo člen rozhodčí komise k tomu určený stanovami nebo vnitřním řádem.¹⁶⁶ Důvodem pro tento postup je, že se nejedná o meritorní rozhodnutí, které by se mělo řídit požadavky dle § 25 odst. 1. ZRŘ, ale pouze

¹⁵⁸ Grepl o možnosti rozhodnout o náhradě nákladů rozhodčího řízení uvádí: „...Toto oprávnění dovodil Nejvyšší soud v rozhodčím řízení např. v rozhodnutí ze dne 29. 3. 2005, sp. zn. 20 Cdo 2798/2004. Pokud rozhodce rozhodne rozhodčím nálezem o své odměně na základě platného zmocnění o rozhodování v této otázce, je výrok v této otázce exekučním titulem. Na základě uvedeného není důvod, proč tuto oblast nevztáhnout i na řízení před rozhodčí komisí“. GREPL: *aktuální otázky...*, 23 s.

¹⁵⁹ K důvodu, proč může být toto usnesení přezkoumáno soudem, se vyjadřuje ÚS následovně: „Soudní přezkoumání rozhodnutí rozhodčího soudu, které se netýká vztahů mezi stranami rozhodčí smlouvy a jejich sporu, nýbrž sporu mezi žalobcem a rozhodčím soudem, je, navzdory tomu, že jej zákon nepředpokládá, obecně přípustný, neboť obvyklý zákon, natož pak řád rozhodčího soudu, nemůže vyloučit působení základního práva na soudní ochranu ve vztazích mezi subjekty soukromého práva, stejně jako nemůže zbatit obecný soud jeho povinnosti tuto ochranu poskytnout (čl. 36 odst. 1 a čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 4 Ústavy ČR).“ náleží Ústavního soudu ze dne 3. července. 2014, sp. zn. II. ÚS 3776/16-1.

¹⁶⁰ FOTBALOVÁ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY. *Procesní řád FAČR*, § 61 [online]. 25.9.2019 [cit. 23. února 2020]. Dostupné na: <<https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy?category=1>>

¹⁶¹ § 20 odst. 6 Jednacího řádu Rozhodčí komise ČOV [online]. 24. 11. 2016. [cit. 10.3.2020]. Dostupné na: <<https://www.olympic.cz/text/56--rozhodci-komise-cov>>

¹⁶² K nabytí právní moci blíže § 28 odst. 2. ZRŘ

¹⁶³ BĚLOHLÁVEK, Alexander. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2012. 1000-1004 s.

¹⁶⁴ rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1612/2006.

¹⁶⁵ GREPL: *aktuální otázky...*, s. 22-23.

¹⁶⁶ GREPL: *aktuální otázky...*, s. 22-23.

o administrativní úkon, který bude uveden zpravidla na titulní straně.¹⁶⁷ Grepl k této otázce dodává, že není třeba trvat na pravidlech o usnášení členů rozhodčí komise.¹⁶⁸

Rozhodčí nález, který bude opatřen doložkou právní moci a stane se soudně vykonatelným¹⁶⁹, je exekučním titulem¹⁷⁰. Na jeho základě je možné vymožení povinnosti, která nebyla dobrovolně splněna¹⁷¹. Na výše uvedenou problematiku, týkající vyznačení doložky právní moci, reaguje i § 41 EŘ. Ten stanovuje, že doložku vykonatelnosti vyznačí na exekuční titul ten orgán, který toto rozhodnutí vydal. V případě smírů a dohod pak ten orgán, který je schválil, vyznačí doložku právní moci. Pokud nevyznačí tuto doložku některý z členů rozhodčí komise spolku, jak bylo uvedeno výše, musí soud vydat rozhodnutí o přivolení exekuce a pověření exekutora podle § 44 odst. 2 EŘ. Otázka vykonatelnosti bude posouzena soudem jako předběžná.¹⁷²

3.5.2 Předání do úschovy soudu

Jak již bylo výše uvedeno, na rozhodčí komisi spolku se nepoužijí ustanovení o stálých rozhodčích soudech (kapitola 3.1).¹⁷³ Rozhodčí komise tedy nemusejí uchovávat své nálezy opatřené doložkou o právní moci a všechny listiny prokazující průběh rozhodčího řízení po dobu dvaceti let. Nic nevyklučuje ale použití § 29 odst. 2. ZRR¹⁷⁴ a z něho vyplývající povinnost.

Rozhodčí komise spolku tedy bude mít povinnost předat do 30 dnů od právní moci rozhodčího nálezu tento nález do úschovy okresního soudu. Spolu s rozhodčím nálezem opatřeným doložkou právní moci předá i všechny listiny prokazující průběh rozhodčího řízení. Konkrétním okresním soudem bude soud, v jehož obvodu byl rozhodčí nález vydán, půjde tedy zpravidla o sídlo rozhodčí komise, ve kterém rozhodčí komise projednávala danou věc.¹⁷⁵

Grepl nutnost respektování této povinnosti odůvodňuje ochranou člena spolku, který byl stranou řízení před rozhodčí komisí, pro kterého by bylo problematické dožadovat se přezkumu vydaného nálezu a zastavení výkonu takového nálezu. Ochrana práv člena spolku ve spojení s právem na spravedlivý proces bude v tomto případě legitimním důvodem pro zásah státní moci do spolkové samosprávy. Význam rozhodčích nálezů z hlediska možnosti spolku autoritativně

¹⁶⁷ ŘEZNIČEK: *Vykonatelnost a výkon...*, s. 43-45

¹⁶⁸ GREPL: *aktuální otázky...*, s. 22-23.

¹⁶⁹ Má účinky totožné s účinky pravomocného soudního rozhodnutí, tj. např. zakládá překážku věci rozsouzené (tzv. *res iudicata*).

¹⁷⁰ § 251 a násl. OSŘ, ale i podle § 40 odst. 1 písm. c) EŘ

¹⁷¹ Rozhodnutí rozhodčí komise má tudíž stejné účinky jako pravomocný a vykonatelný rozsudek soudu. OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 186

¹⁷² ŘEZNIČEK: *Vykonatelnost a výkon...*, s. 43-45

¹⁷³ § 40e ZRR

¹⁷⁴ Ve spojení s § 40e ZRR

¹⁷⁵ § 29 odst. 2. ZRR

rozhodovat o sporných otázkách samostatně, je velkým právem v rukách spolků a při nerespektování této povinnosti by docházelo k porušení práva na spravedlivý proces.¹⁷⁶

Z výzkumu Zechovského vyplynulo, že k 1. červnu 2017 nebyl u žádného okresního soudu uložen nález rozhodčí komise spolku do úschovy. K tomuto datu bylo vedeno pouze jedno přezkumné řízení. Nařízení soudního výkonu rozhodnutí, jehož podkladem by byl nález rozhodčí komise spolku, nebylo taktéž evidováno. Zechovský k tomuto dodává, že interní systém soudu nerozlišuje mezi obecným nálezem a nálezem rozhodčí komise spolku, nelze proto vyloučit že jsou tyto nálezy u některého ze soudů uloženy.¹⁷⁷ Ze sportovních organizací má například FAČR ve svém vnitřním řádu (nad rámec zákonné povinnosti) zakotvenou povinnost uchovávat rozhodčí nálezy a další dokumenty související s daným případem po dobu 5 let od jejich vzniku. Tyto dokumenty se taktéž archivují elektronicky, a to po dvojnásobně dlouhou dobu.¹⁷⁸

¹⁷⁶ GREPL: *aktuální otázky...*, s. 24.

¹⁷⁷ ZECHOVSKÝ, JAKUB. *Rozhodčí komise spolku v české právní úpravě a praxi*. Časopis pro právní vědu a praxi, 2018, č. 1, s. 169-180.

¹⁷⁸ FOTBALOVÁ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY. *Procesní řád FAČR*, § 44 odst. 5-6 [online]. 25.9.2019 [cit. 23. února 2020]. Dostupné na: <<https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy?category=1>>

4 Zrušení nálezu rozhodčí komise spolku

Základní právní úpravu pro zrušení nálezu rozhodčí komise spolku najdeme v § 40j ZRŘ. Zákonodárce tímto zakotvil možnost přezkumu nálezů přímo v části sedmé ZRŘ, a rozšířil tak důvody, pro které může být rozhodnutí rozhodčí komise spolku zrušeno. Zakotvení tohoto ustanovení mělo svůj důvod, a to především z hlediska specifčnosti této alternativní spolkové metody řešení sporů.

Grepl dokonce označuje tento přezkum podle formy jakou probíhá, za obdobu řádného opravného prostředku.¹⁷⁹ Kindl je opačného názoru a vylučuje vnímání návrhu na zrušení nálezu rozhodčí komise spolku, jako opravného prostředku.¹⁸⁰ Olík vnímá tento institut jako prostředek obrany osoby, proti níž takový nálezu rozhodčí komise spolku směřuje.¹⁸¹ Každý z těchto názorů má své opodstatnění a vychází s níže uvedených hledisek.

4.1 Obecné a zvláštní důvody pro zrušení nálezu rozhodčí komise spolku

Obecnými důvody pro zrušení nálezu rozhodčí komise spolku, na návrh kterékoli strany, jsou obdobně jako u běžných nálezů, důvody vyplývající z § 31 a násl. ZRŘ¹⁸². Jedná se zpravidla o procesní důvody¹⁸³. Toto ustanovení a celá čtvrtá část ZRŘ bude muset být v některých případech použita analogicky z důvodu speciality řízení před rozhodčí komisí spolku.

Prvním případem využití analogie bude použití důvodů dle § 31 písm. a) a písm. b) ZRŘ, které by obecně nešlo využít v případě rušení nálezu rozhodčí komise spolu. Půjde o případy, kdy bylo nálezem rozhodnuto ve věci, o níž nešlo uzavřít platnou rozhodčí smlouvu, rozhodčí smlouva je z jiných důvodů neplatná, nebo byla zrušena, či se na dohodnutou věc nevztahuje. Jak bylo uvedeno v kapitole 3.1, nelze v řízení před rozhodčí komisí spolku aplikovat ustanovení o rozhodčí smlouvě (§2-3 ZRŘ). K založení pravomoci dojde podle pravidel uvedených ve výše zmíněné kapitole. Využití těchto důvodů bude možné skrze analogii v případě, že rozhodčí komise spolku rozhodovala o záležitosti, která není spornou záležitostí spadající do samostatné působnosti spolku. Olík dodává, že použití dalších ustanovení ZRŘ na rozhodčí komisi spolku

¹⁷⁹ GREPL: *aktuální otázky...*, s. 24.

¹⁸⁰ KINDL: *Úskalí spolkového práva...*, 292 s.

¹⁸¹ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 327.

¹⁸² Grepl přirovnává tento procesní prostředek obrany k „*řádnému opravnému prostředku, neboť z povahy věci má jeho podání účinky devolutivní (o takovém návrhu pak rozhoduje soud, orgán odlišný od rozhodčí komise) a byt' účinek suspenzivní nespĺňuje zcela (podání návrhu nemá účinky na odložení právní moci, neboť té již rozhodčí nález nabyl), tak soud z úřední povinnosti zkoumá, zda není dán důvod k odkladu vykonatelnosti nálezu. Pokud ano, nález je sice pravomocný, ale nelze vykonat.*“

GREPL: *aktuální otázky...*, s. 24-25.

¹⁸³ Výjimka v § 31 písm. f) ZRŘ

je nejisté a bude záležet na budoucí rozhodovací praxi soudů. Nevidí ale žádný problém v použití výše zmíněné analogie, a i použití analogie v níže uvedených případech.¹⁸⁴

Dalším důvodem pro zrušení rozhodčího nálezu dle § 31 písm. c) ZRŘ mohou být následující skutečnosti: věci se účastnil rozhodce, který nemohl být povolán k rozhodování nebo neměl způsobilost být rozhodcem.¹⁸⁵ Dalšími důvody pro zrušení nálezu vyplývající z § 31 ZRŘ jsou skutečnosti, že nález nebyl usnesen většinou členů rozhodčí komise spolku [písm. d) citovaného ustanovení], straně sporu nebyla poskytnuta možnost věc před rozhodčí komisí projednat [písm. e) citovaného ustanovení], a skutečnost že nález odsuzuje stranu sporu k plnění, které nebylo oprávněným žádáno, nebo k plnění nemožnému či nedovolenému [písm. f) citovaného ustanovení], a v neposlední řadě zjistí-li soud, že jsou dány důvody umožňující obnovu řízení dle OSŘ¹⁸⁶ [písm. f) citovaného ustanovení].

Zvláštními důvody pro zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 40j odst. 1. ZRŘ jsou skutečnosti, že rozhodčí komise spolku rozhodovala spor ve zjevném rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem. Grepl vnímá tyto důvody přezkumu jako hmotněprávní.¹⁸⁷ Rozšíření důvodů pro zrušení nálezu rozhodčí komise spolku zakládá dotčeným členům silnější práva a zaručuje ve větší míře právo na spravedlivý proces.¹⁸⁸ Kindl vylučuje jakýkoliv věcný přezkum nálezu rozhodčí komise spolku a na podporu svého názoru uvádí judikaturu Nejvyššího soudu¹⁸⁹. Dokonce vylučuje možnost přezkumu nálezu, jenž ukládá plnění, které je v rozporu s dobrými mravy, protože by se musela posuzovat věcná správnost nálezu. Postupem dle § 40j odst. 1. ZRŘ může soud zrušit nález pouze v případě procesního pochybení rozhodčí komise spolku, které by bylo v rozporu s dobrými mravy (32 Cdo 761/2011).¹⁹⁰ Kindlův názor vychází především z judikatury před účinností NOZ. Bude záležet pouze na budoucí praxi soudů, zdali budou pokračovat v tomto restriktivním výkladu dle Kindla nebo budou tyto nálezy v ojedinělých případech přezkoumávat i věcně.

¹⁸⁴ OLÍK: Zákon o rozhodčím řízení..., s. 328.

¹⁸⁵ Nesplňuje některé z požadavků vyplývajících z kapitoly 2, konkrétně 2.1 a 2.2 – např. bezúhonnost, svéprávnost

¹⁸⁶ § 228 OSŘ

¹⁸⁷ Takto vnímá tento přezkum i důvodová zpráva nepřijatého zákona o řízení před rozhodčí komisí spolku ve kterém byly tyto důvody shodně zakotveny. Konkrétně uváděla, že „na rozdíl od rozhodčího řízení navrhuje, aby soud mohl přezkoumávat i věcnou stránku rozhodnutí“. Dále k těmto zvláštním důvodům uváděla konkrétně k §16 varianta I: „jedná se tak o omezený věcný přezkum.“ Autor neznámý. *Návrh zákona o řízení před rozhodčí komisí spolku, včetně důvodové zprávy* [online]. Obcanskyzakonik.justice.cz, 4. únor 2013 [cit. 26. února 2020]. Dostupné na: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/home/zakony-a-stanoviska/doprovodnepredpisy/630-navrh-zakona-o-řízení-před-rozhodčí-komisí-spolku>>.

¹⁸⁸ GREPL: *aktuální otázky...*, s. 25

¹⁸⁹ např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 23 Cdo 2570/2007 „Je třeba přisvědčit žalované, že při rozhodování o zrušení rozhodčího nálezu není soud oprávněn přezkoumávat napadené rozhodnutí věcně, tedy z hlediska správnosti hodnocení provedených důkazů, správnosti skutkových zjištění a následného právního posouzení věci. Institut návrhu na zrušení rozhodčího nálezu totiž nemůže sloužit jako opravný prostředek proti rozhodčímu nálezu.“ Dále 23 Cdo 2251/2011

¹⁹⁰ KINDL: Úskalí spolkového práva..., 292-293 s.

4.2 Lhůta a místo podání návrhu na zrušení nálezu

Návrh na zrušení nálezu rozhodčí komise spolku na základě některého z výše uvedených důvodů, musí podat účastník řízení do tří měsíců od doručení nálezu tomuto účastníkovi.¹⁹¹ Tato lhůta je zákonná a nelze její zmeškání prominout. Není rozhodující, zdali nález nabyt právní moci. Prekluzivní lhůta může uběhnout každému z účastníků v jinou dobu (s ohledem na to, že by se mohlo doručovat i do zahraničí) a v krajních případech může tato lhůta k podání návrhu na zrušení nálezu uplynout ještě před právní mocí tohoto nálezu¹⁹². Člen spolku by měl být jako slabší strana poučen v nálezu o možnosti podání návrhu na zrušení ve stanovené lhůtě.¹⁹³ Pokud dojde ke zrušení nálezu rozhodčí komise spolku soudem, může obecný soud na návrh účastníka řízení pokračovat ve věci a rozhodnout o ní za předpokladu, že byl nález vydán v rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem. V případě zrušení pro procesní vady dle § 31 ZRŘ bude v řízení pokračovat rozhodčí komise spolku.¹⁹⁴

Otázku věcné příslušnosti soudu zkomplikovala novela ZRŘ účinná od 30. 9. 2017.¹⁹⁵ Do 29. 9. 2017 byl dle § 41 ZRŘ k řízení „*v prvním stupni příslušný soud, který by byl příslušný k řízení ve věci podle zvláštního předpisu, kdyby nebylo rozhodčí smlouvy.*“ Pokud nebyla ve spolku zřízena rozhodčí komise, byl k řízení příslušný okresní soud podle § 9 odst. 1 OSŘ. Spolek není obchodní korporací, a tudíž nespadá pod pravomoc krajského soudu dle § 9 odst. 2 písm. e) či f) OSŘ. Do dne účinnosti této novely měl pravomoc k zrušení nálezu rozhodčí komise spolku tedy okresní soud.¹⁹⁶ Výše zmíněná novela věcnou příslušnost v § 41 ZRŘ změnila, tak že: „*K řízení o neplatnosti rozhodčí smlouvy a k řízení o zrušení rozhodčího nálezu podle části čtvrté tohoto zákona je v prvním stupni příslušný krajský soud. K ostatním řízením podle tohoto zákona je v prvním stupni příslušný soud, který by byl příslušný k řízení ve věci podle zvláštního předpisu, kdyby nebylo rozhodčí smlouvy.*“ Příslušnost k zrušení běžného nálezu přešla na krajský soud. V případě nálezu rozhodčí komise spolku je situace nejasná. Grepl uvádí, že příslušnost krajského soudu se bude aplikovat i u rozhodčí komise spolku, a to i přesto, že nález rozhodčí komise spolku bude uchovávat okresní soud a důvodová zpráva¹⁹⁷ k uvedené novele ohledně této problematiky mlčí.¹⁹⁸ Tento názor se opírá o výklad ustanovení § 40e ZRŘ a o gramatický výklad ustanovení

¹⁹¹ § 32 ZRŘ + § 40e ZRŘ

¹⁹² Právní moc obecně nastane až doručením všem účastníkům řízení.

¹⁹³ BĚLOHLÁVEK, Alexander. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2012, s. 1160-1161.

¹⁹⁴ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 329.

¹⁹⁵ zákon č. 296/2017 Sb.

¹⁹⁶ GREPL: *aktuální otázky...*, s. 25.

¹⁹⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 296/2017 Sb. Dostupná:

<<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=987&ct1=0>Důvodová zpráva k zákonu č.296/2017>

¹⁹⁸ GREPL: *aktuální otázky...*, s. 24.

§ 41 ZRŘ. Zákonodárce neměl zřejmě v úmyslu odlišit tyto nálezy, a proto je pojmenoval shodně.¹⁹⁹ Jeho názor je opodstatněný a můžeme s ním souhlasit.

K výše uvedenému přechodu pravomoci z okresního soudu na krajský soud je třeba ještě zmínit důležité rozhodnutí Nejvyššího soudu²⁰⁰. Toto rozhodnutí se zabývalo věcnou příslušností soudů v souvislosti se změnou právní úpravy²⁰¹ v oblasti příslušnosti. Žalobkyně v rámci tohoto řízení podala žalobu, kterou se domáhala zrušení rozhodčího nálezu ještě před účinností výše zmíněné novely (duben 2017). Po zamítavém rozhodnutí okresního soudu podala odvolání ke krajskému soudu z důvodu věcné nepřislušnosti soudu prvního stupně z důvodu nabytí účinnosti výše zmíněné novely. Krajský soud jí vyhověl zrušením rozsudku okresního soudu a postoupení věci věcně příslušnému krajskému soudu. Proti tomuto usnesení podala žalovaná dovolání k Nejvyššímu soudu. Nejvyšší soud shrnul ve svém rozhodnutí, že procesní účinky spojené s návrhem na zahájení řízení (žalobou) zůstávají zachovány i po nabytí účinnosti zákona č. 296/2017 Sb. Tato novela nemohla změnit věcnou příslušnost soudu k projednání žaloby, jelikož řízení bylo zahájeno v době podání u příslušného soudu. V opačném případě by šlo o pravou retroaktivitu procesního předpisu, která je v rozporu s principy demokratického právního státu, zejména s požadavkem na právní jistotu účastníků řízení.²⁰² Tato judikatura bude použitelná i u přezkumu rozhodnutí rozhodčí komise spolku.

4.3 Zastavení výkonu rozhodnutí

Pokud účastník nevyužil své možnosti podat návrh na zrušení rozhodčího nálezu soudem či nestihl tento návrh podat ve lhůtě dle § 32 odst. 1 ZRŘ, nabízí zákon další prostředek ochrany dle § 40j odst. 2 ZRŘ. Pokud již došlo k nařízení výkonu rozhodnutí, může účastník řízení podat návrh na jeho zastavení. Olík rozděluje důvody pro zastavení řízení dle jejich uvedení v zákonných předpisech.²⁰³

První skupinu důvodů najdeme v § 268 OSŘ, na který je odkazováno v § 35 ZRŘ (resp. v poznámce pod čarou), jehož uvozovací věta je § 40j odst. 2 duplikována. Důvody pro zastavení výkonu rozhodnutí jsou dle § 268 OSŘ: *(a) výkon rozhodnutí byl nařízen, ačkoli se rozhodnutí dosud nestalo vykonatelným; (b) rozhodnutí, které je podkladem výkonu, bylo po nařízení výkonu zrušeno nebo se stalo neúčinným; (c) zastavení výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení; (d) výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho podle § 321 a § 322 o. s. ř. vyloučeny; (e) průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů; (f) bylo*

¹⁹⁹ GREPL: *aktuální otázky...*, s. 25-26.

²⁰⁰ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. února 2019, sp. zn. 23 Cdo 4101/2018

²⁰¹ výše uvedené novely zákona č. 296/2017 Sb.

²⁰² K intertemporálním konfliktům starého a nového práva více nálezy Ústavního soudu ze dne 13. ledna 2005, sp. zn. I. ÚS 574/03

²⁰³ OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 329.

pravomocně rozhodnuto, že výkon rozhodnutí postihuje majetek, k němuž má někdo právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (§ 267 OSŘ); (g) po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, ledaže byl tento výkon rozhodnutí již proveden; bylo-li právo přiznáno rozsudkem pro zmeškání, bude výkon rozhodnutí zastaven i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku; (h) výkon rozhodnutí je nepřijatelný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat. Dalšími důvody dle OSŘ jsou situace, „kdy povinný provedl z vymáhané peněžitě pohledávky oprávněného srážku stanovenou zvláštními předpisy a odvedl tuto srážku příslušnému orgánu, a to v rozsahu, v jakém byl povinen tuto srážku provést“ (odst. 2 cit. ustanovení), dále v případě že při výkonu rozhodnutí prodejem zástavy došlo k zániku zástavního práva (odst. 3 výše uvedeného ustanovení).

Druhá skupina důvodů vychází z důvodů uvedených přímo v ZRŘ. Konkrétně se jedná o důvody uvedené již u zrušení nálezu rozhodčí komise spolku (viz. kapitola 4.1) dle § 31 písm. a) až f) ZRŘ. Dále jde o obecné důvody pro zrušení nálezu dle § 40j odst. 1. ZRŘ a také neobsahuje-li nálezu poučení o právu podat návrh na jeho zrušení. Jako poslední důvody uvádí § 40j odst. 2 ZRŘ skutečnosti uvedené v § 35 odst. 1 písm. b) a c) ZRŘ a § 35 odst. 2 a 3 ZRŘ²⁰⁴. Konkrétně § 35 odst. 1 písm. b) a c) ZRŘ: „strana, která musí mít zákonného zástupce, nebyla v řízení takovým zástupcem zastoupena a její jednání nebylo ani dodatečně schváleno, nebo ten, kdo vystupoval v rozhodčím řízení jménem strany nebo jejího zákonného zástupce, nebyl k tomu zmocněn a jeho jednání nebylo ani dodatečně schváleno.“ Další postup soudu a účastníka řízení (bude-li vyhověno návrhu na zastavení řízení a soud výkon rozhodnutí přerušil) bude spočívat v tom, že soud uloží povinnému, aby do 30 dnů podal u příslušného soudu návrh na zrušení rozhodčího nálezu. Pokud tento návrh povinný ve stanovené lhůtě nepodá pokračuje soud v řízení o výkonu rozhodčího nálezu. Jestliže dojde k zrušení nálezu, postupuje soud stejně jako v kapitole 4.2.²⁰⁵

4.4 Ochrana člena spolku před soudem – vyloučení člena spolku

Vymezení problematiky vyloučení člena spolku je zvoleno v samostatné podkapitole z toho důvodu, že se jedná o jeden z největších zásahů do práv člena spolku a zároveň jde o nedobrovolný způsob ukončení členského poměru. K vyloučení člena spolku dochází na základě rozhodnutí spolkového orgánu. Samotným rozhodnutím dává spolek najevo svůj nesouhlas s dalším působením dotyčného člena na fungování spolku.²⁰⁶ K vyloučení člena ze spolku může dojít jen na základě důvodů vymezených v zákoně nebo vyplývajících

²⁰⁴ uvádějí pravidla pro postup soudu v případě, že je návrh na zastavení výkonu rozhodnutí podán z důvodů dle § 35 odst. 1 písm. c) a d) ZRŘ

²⁰⁵ Pokud dojde ke zrušení nálezu rozhodčí komise spolku soudem, může obecný soud na návrh účastníka řízení pokračovat ve věci a rozhodnout o ní, za předpokladu že byl nálezu vydán v rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem. V případě zrušení pro procesní vady dle § 31 ZRŘ bude v řízení pokračovat rozhodčí komise spolku. OLÍK: *Zákon o rozhodčím řízení...*, s. 330.

²⁰⁶ LAVICKÝ: *Občanský zákoník I...*, s. 1162-1163. komentář k § 237 NOZ

ze spolkových stanov. Přednost má úprava důvodů vymezená ve stanovách. Pokud zde nejsou vymezeny, lze člena spolku vyloučit pouze ze zákonných důvodů (§239 NOZ).²⁰⁷ Člena spolku lze vyloučit pro závažné porušení povinnosti vyplývající z členství a nezjednal-li v přiměřené lhůtě po výzvě spolku nápravu²⁰⁸. Toto rozhodnutí musí být členovi spolku doručeno.²⁰⁹

Dle zákonné úpravy rozhoduje o vyloučení člena ze spolku statutární orgán. Stanovy mohou určit jiný orgán spolku, který bude rozhodovat o vyloučení člena ze spolku. Tento orgán bude rozhodovat z vlastní iniciativy nebo na návrh některého člena spolku.²¹⁰ Vyloučený člen má možnost nechat přezkoumat rozhodnutí o jeho vyloučení na spolkové úrovni u příslušného orgánu spolku. Vnitřní přezkum rozhodnutí provádí rozhodčí komise spolku (byla-li zřízena) nebo jiný orgán spolku.²¹¹ Podání tohoto návrhu má odkladný účinek pro rozhodnutí o vyloučení člena ze spolku do doby, než o jeho návrhu rozhodne rozhodčí komise spolku nebo jiný orgán příslušný k přezkumu dle stanov.²¹² Pokud rozhoduje v rámci přezkumu rozhodčí komise spolku, rozhodne nálezem. Rozhoduje-li jiný orgán určený stanovami (nejedná se členskou schůzí) budou zřejmě pro řízení před tímto orgánem analogicky aplikovány ustanovení o řízení před rozhodčí komisí spolku a bude rovněž rozhodovat nálezem.²¹³

Rozhodnutí rozhodčí komise spolku o přezkumu vyloučení člena ze spolku může být poté přezkoumáno dle obecných a zvláštních důvodů pro zrušení nálezu (kapitola 3.1). Zákonná úprava dále umožňuje vyloučenému členovi spolku, aby jeho vyloučení přezkoumal soud a rozhodl o neplatnosti vyloučení. Tento návrh musí podat do 3 měsíců od doručení konečného rozhodnutí (jedná se o prekluzivní lhůtu). V případě že mu nebylo doručeno, může podat tento návrh do 3 měsíců ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději do 1 roku ode dne, kdy bylo jeho rozhodnutí o vyloučení zapsáno do seznamu členů.²¹⁴ Pokud rozhodovala o samotném vyloučení rozhodčí komise v rámci své rozšířené působnosti nebo rozhodovala členská schůze, lze toto rozhodnutí přezkoumat pouze soudem, a to žalobou na určení neplatnosti tohoto úkonu dle § 258 NOZ. Konečné rozhodnutí má možnost vyloučený člen vždy nechat přezkoumat dle § 242 NOZ.²¹⁵

²⁰⁷ LAVICKÝ. *Občanský zákoník I...*, s. 1167. komentář k § 239 NOZ

²⁰⁸ „Lhůta stanovená k nápravě musí být přiměřená konkrétní povaze daného porušení. Výjimku z požadavku výzvy spolku normuje zákonodárce pro případy, kdy nelze porušení povinnosti odčinit, anebo způsobilo-li spolku zvlášť závažnou újmu.“ FINDEJS, Stanislav a kol. *Občanský zákoník - Komentář s judikaturou. Svazek II - Osoby (§ 15-435)* [online]. Ostrava: CODEXIS publishing, 2018. Komentář k § 239 NOZ [cit. dne 27. února 2020] dostupné na: <<https://codexisacademia.cz/>>

²⁰⁹ § 239 odst. 2 NOZ

²¹⁰ § 240 NOZ

²¹¹ §241 odst. 1 NOZ

²¹² KINDL: Úskalí spolkového práva., 238 s.

²¹³ KINDL: Úskalí spolkového práva., 239 s.

²¹⁴ § 242 NOZ + 40j ZRŘ

²¹⁵ GREPL: *aktuální otázky...*, s. 26.

4.5 Žaloba dle § 258 NOZ

Je namístě vymezit ochranu člena spolku i skrze § 258 NOZ vzhledem k tomu, že ne každá sportovní organizace musí mít zřízenou rozhodčí komisi.²¹⁶ Dalším případem je možnost sportovní organizace stanovit ve svých stanovách, že o vyloučení člena bude přímo rozhodovat rozhodčí komise spolku. Toto rozhodnutí pak může být přezkoumáno soudem také skrze § 258 NOZ. Posledním případem je nečinnost rozhodčí komise spolku, kdy komise nerozhodne ve stanovených lhůtách (viz. kapitola 4.2). Tehdy dojde k zániku pravomoci rozhodčí komise spolku věc rozhodnout a účastník sporu se může také přímo obrátit na soud. Jiné rozhodnutí rozhodčí komise spolku nebude možné přezkoumávat postupem dle § 258 NOZ, a to s ohledem na lex specialis ZRR.

4.5.1 Aktivní legitimace

Aktivně legitimovanou osobou k podání návrhu dle § 258 NOZ jsou dvě skupiny osob. První skupinou jsou členové spolku. Druhou skupinou jsou osoby, které na této žalobě mají zájem hodný právní ochrany, tedy i nečlen spolku.²¹⁷ Ronovská pokládá tento přístup za pozitivní a umožňuje dosažení nápravy osobám, které nejsou členy spolku, a které by mohly být jeho protiprávním rozhodnutím zkráceny na svých právech.²¹⁸ Odborná literatura²¹⁹ aktivní legitimaci první skupiny, tedy členů spolku blíže nerozvádí. Je přesto možné nalézt i u této skupiny možnost rozdělení aktivní legitimace na základně různých situací. Mohou nastat v zásadě dvě situace. První situací bude, že se jedná o rozhodnutí spolkových orgánů s obecným dopadem na spolek. Půjde například o rozhodnutí členské schůze o volbě členů orgánu spolku, rozhodnutí o změně stanov atd. V druhé situaci půjde o rozhodnutí individuální, které bude dopadat buď na jednotlivého člena nebo skupinu členů.

V prvním případě nebude pochyb o tom, že aktivně legitimovaný je každý člen spolku, i z hlediska zájmu celého spolku, aby bylo jeho jednání v souladu se zákonem a stanovami.²²⁰ Půjde-li v druhém případě o rozhodnutí, kde bude uveden konkrétní subjekt (např. uložení pokuty konkrétnímu členovi), může být napadeno rozhodnutí pouze ze strany osoby, v jejíž neprospěch toto rozhodnutí bude. Lavický k tomu dodává, že pokud by tomu tak nebylo, pak „by

²¹⁶ Jak bylo již výše zmíněno, ze zkoumání Zechovského má pouze 0,1 % všech spolků v České republice zřízenou rozhodčí komisi spolku.

²¹⁷ Tento nečlen bude muset prokázat konkrétní závažnou újmu, která mu rozhodnutím spolkového orgánu vznikla. HRABÁNEK, Dušan. Členství ve spolku. Brno, 2016. rigorózní práce [online]. Masarykova univerzita. Právnická fakulta. s. 110. [cit. 25. února 2020]. Dostupné na: <<https://is.muni.cz/th/q7ulv/?fakulta=1421>>

²¹⁸ RONOVSÁ. *Nové spolkové právo...*, s. 131

²¹⁹ KINDL: *Úskalí spolkového práva...*, 300-301 s.

²²⁰ Například v Rakousku mají v tomto ohledu přesnější formulaci, kdy k podání žaloby je oprávněn každý člen spolku, který byl rozhodnutím dotčen. § 7 Bundesgesetz über Vereine

žaloba postrádala jakýkoliv hmotněprávní význam, resp. konkrétní oprávnění.“²²¹ Výše uvedený výčet má taxativní povahu. Nikdo jiný žalobu dle § 258 NOZ podat nemůže²²², ani samotný spolek, neboť nemůže být účastníkem řízení jak na straně navrhovatele, tak i odpůrce v jednom řízení.²²³

4.5.2 Přezkoumatelná rozhodnutí

Přezkoumáno může být jakékoliv rozhodnutí²²⁴ orgánu spolku za splnění níže uvedených podmínek. Neplanosti se nepůjde dovolat, pokud žalobce nevyužil prostředky nápravy na spolkové úrovni, resp. které zákon nebo stanovy spolku k nápravě poskytují²²⁵. Tento požadavek neplatí pro výše zmíněné subjekty, které nejsou členy spolku. Pokud žalobce nesplní podmínku nápravy na interní úrovni, nebude splněna hmotněprávní podmínka žaloby. Pokud rozhodl v rámci přezkumu nejvyšší či zastupitelský orgán spolku místo příslušného „nižšího“ orgánu spolku, nemůže jít ani tento postup spolku k tíži žalobce.²²⁶

Rozhodnutí může být dále zrušeno jen pokud porušení zákona nebo stanov z něho plynoucích má závažné právní následky a není v zájmu spolku²²⁷ hodném právní ochrany neplatnost nevyslovit (jedná se o projev ústavních měřítek a limitů daných článkem 20 odst. 3 LSZP).²²⁸ Obě podmínky a celkový přezkum rozhodnutí by měl být vykládán restriktivně, aby byla v maximálním rozsahu zachována spolková autonomie.

Poslední podmínkou pro přezkum je, že vyslovením neplatnosti rozhodnutí nebude podstatně zasaženo do práva třetí osoby nabytého v dobré víře. Zda bude zasaženo do práv třetí osoby záleží na úvaze soudu. Soud musí ve své úvaze postupovat opatrně a dovodit, že tento stav objektivně hrozí a nejedná se pouze o subjektivní přesvědčení nebo domněnku.²²⁹ Pro podání žaloby stanovuje zákon subjektivní lhůtu v délce tří měsíců ode dne, kdy se žalobce o rozhodnutí dozvěděl²³⁰ a objektivní lhůtu v délce jednoho roku od přijetí rozhodnutí.²³¹ Obě tyto lhůty můžeme označit za prekluzivní (§654 NOZ) a současně jde o lhůty hmotněprávní.²³²

²²¹ LAVICKÝ: *Občanský zákoník I...*, s. 1226

²²² Např. likvidátor, insolvenční správce

²²³ DVOŘÁK, Jan. In: ŠVESTKA a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 735 (§258 NOZ)

²²⁴ Nebude podstatná forma úkonu orgánu spolku. Tento úkon se bude posuzovat dle svého obsahu a budou muset z něj vyplývat pro konkrétní osoby a orgány práva a povinnosti. LAVICKÝ: *Občanský zákoník I...*, s. 1226

²²⁵ Pokud stanovy žádný prostředek nápravy nestanovují může se žalobce obrátit na soud přímo. LAVICKÝ: *Občanský zákoník I...*, s. 1227

²²⁶ LAVICKÝ: *Občanský zákoník I...*, s. 1227

²²⁷ Zájem na plynulosti spolkového života, např. přezkum udělení červené karty při fotbalovém utkání, udělení pokuty v řádech stokorun.

²²⁸ RONOVSÁ: *Nové spolkové právo...*, s. 135

²²⁹ DVOŘÁK, Jan. In: ŠVESTKA a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 746 (§260 NOZ)

²³⁰ Den kdy mu byla listina obsahující rozhodnutí předána či doručena, nebo okamžikem vyslovení rozhodnutí, pokud byl přítomen při rozhodování. LAVICKÝ: *Občanský zákoník I...*, s. 1232

²³¹ §259 NOZ

²³² Žaloba musí dojít soudu do konce lhůty.

Dle Kindla otázka neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku nemůže být posuzována jako předběžná. Lze ji posuzovat pouze v řízení zahájeném na návrh dle § 258 NOZ. Pokud soud rozhodne, že nebude deklarována neplatnost rozhodnutí²³³, bude se pokládat za platné (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. října 2011, sp. zn. 29 Cdo 1870/2010).²³⁴ Dvořák tento výklad popírá a považuje ho za iracionální. Uvádí, že lze tuto otázku posuzovat jako předběžnou.²³⁵ V případě, že rozhodnutí vydal orgán, do jehož působnosti věc nespadá, je rozhodnutí nicotné a nevyvolává žádné právní účinky (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4347/2013).²³⁶

²³³ Z důvodu rozporu se stanovami nebo zákonem § 258 NOZ

²³⁴ KINDL: *Úskalí spolkového práva.*, 301 s.

²³⁵ DVOŘÁK, Jan. In: ŠVESTKA a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 737 (§258 NOZ)

²³⁶ KINDL: *Úskalí spolkového práva.*, 301 s.

Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo nastínění teoretického základu fungování rozhodčí komise spolku v české právní úpravě a zodpovězení, zda zavedení rozhodčí komise spolku vedlo k větší nezávislosti sportovních organizací. Proto byla v prvé řadě provedena kompletní analýza právní úpravy vztahující se k rozhodčí komisi spolku, tedy k jednomu z nejdůležitějších rozhodovacích orgánů v oblasti sportu z hlediska české spolkové právní úpravy. Uveden byl účel, význam a hodnota rozhodčí komise spolku pro sport v České republice. V rámci práce bylo vysvětleno, že všechny sportovní organizace, zastřešující nějaký sport v České republice, jsou spolky. Většina z těchto sportovních organizací má zřízenou rozhodčí komisi, která aktivně rozhoduje sporné záležitosti náležející do působnosti spolkové samosprávy. Pokud sportovní svaz rozhodčí komisi nemá, spadá ve většině případů pod rozhodčí komisi jiného spolku (např. rozhodčí komise ČOV).

Na základě teorie můžeme odpovědět na **hlavní výzkumnou otázku** diplomové práce a **další podotázky**. Mnoho sportovních organizací mělo zřízený rozhodčí orgán bez opory v zákonné úpravě již před účinností NOZ. Rozhodnutí takového orgánu nebylo možné vynutit jinak než vnitřními mechanismy dané sportovní organizace. Nová úprava obsažená v NOZ umožňuje sportovním organizacím, za splnění zákonných podmínek, aby zřídili rozhodčí komisi, jejíž rozhodnutí bude možné vynutit i mimo vnitřní mechanismy sportovní organizace, a tedy budou exekučními tituly. Zakotvení tohoto institutu, s výše uvedenými účinky, můžeme zhodnotit jako krok vpřed v posílení nezávislosti sportovních organizací. Na nově zakotvené postavení rozhodčích komisí a význam jejich rozhodnutí je třeba pohlížet ale i kriticky. Pokud rozhodnutí rozhodčí komise má nově přiznané postavení exekučních titulů, zasahují do osobní sféry účastníků řízení mnohem větší měrou, než tomu bylo doposud. Je proto nezbytné, aby byla pravidla upravující postavení a fungování rozhodčí komise více precizována. K vylepšení těchto pravidel bude zapotřebí i zjištění, zdali je řízení před rozhodčí komisí dostatečně účinné podle parametrů efektivity.

Pokud chce daná sportovní organizace vydávat rozhodnutí s účinky nově zakotvenými, měla by mít rozhodčí komisi zakotvenou v souladu s NOZ. Pro členy nebude jednoduché rozlišit, kdy daná sportovní organizace splnila všechny zákonné podmínky, a její rozhodčí komise je právě rozhodčí komisí dle § 265 NOZ. Jedním z řešení by mohlo být výslovné zakotvení dovětku pro rozhodčí komisi spolku „dle § 265 NOZ“, bez ohledu na označení tohoto orgánu. Příkladem „Tribunál dle § 265 NOZ“. Dalším řešením, by mohlo být omezení pojmové volnosti, která je v současné situaci libovolná (např. Řádový čestný rytířský soud) až na přímo uvedené výjimky. Posledním nejméně pravděpodobným řešením tohoto problému, by mohlo být

zakotvení nového orgánu dle NOZ, který by rozhodoval spory uvnitř spolku a jeho rozhodnutí by byla vykonatelná pouze uvnitř spolku.

Základní parametry pro efektivní fungování rozhodčí komise jsou: kvalita řízení, délka řízení a nákladnost řízení. Přestože nelze kvalitu řízení posuzovat jen z hlediska právních dovedností rozhodce a jeho osoby, je třeba k nim přihlídnout. **První výzkumná podotázka** se zabývala právě osobami rozhodců a požadavky kladenými na ně. Základní požadavky zakotvené zákonem (bezúhonnost, svéprávnost, zletilost, neslučitelnost funkcí) pro členy komise nejsou zcela dostačující z důvodu, že jsou velmi benevolentní a splnit je může téměř jakákoliv fyzická osoba. Pozitivní je však to, že samotné sportovní organizace tyto požadavky ve svých stanovách zpřísňují (například FAČR vyžaduje u svých rozhodců právní vzdělání) nebo alespoň někteří členové těchto komisí mají právní vzdělání.

Od osoby rozhodce se bude odvíjet i rychlost řízení. Jeho profesionalita a časová flexibilita budou důležitým faktorem pro dosažení přijatelného časového efektu. Vzhledem k rychlosti a dynamičnosti sportovních vztahů můžeme hodnotit velmi kladně i zakotvení časových lhůt pro vydání rozhodnutí zákonodárcem. Většina rozhodčích komisí sportovních organizací nemá tyto lhůty nijak ošetřeny, a tudíž se musí řídit tříměsíční lhůtou stanovenou zákonem. Takto krátká lhůta by ale mohla zasáhnout do kvality daného rozhodnutí. Sportovním organizacím, které nemají velký počet členů rozhodčí komise, lze jen doporučit, aby si tuto lhůtu prodloužili. Z hlediska nákladnosti řízení můžeme očekávat, že řízení před rozhodčí komisí spolku budou zpravidla méně nákladné než před soudem či mezinárodní arbitráží. Poplatky mají sportovní organizace zpravidla v únosné míře (v řádech pár tisíc korun českých). Problematickým aspektem bude náhrada nákladů řízení, která není u všech rozhodčích komisí nastavena transparentně (např. dle zásady úspěchu ve věci).

Druhá výzkumná podotázka se zabývala mírou ochrany člena sportovní organizace a lze z ní vyvodit, že dobrovolnost členství obecně zakotveného u spolku, se pro sportovní organizace neuplatňuje, a proto musí být sportovec členem dané sportovní organizace, aby mohl vykonávat daný sport. Jeho účast již není fakticky dobrovolná. Zákonodárce sice posílil ochranu sportovců zakotvením řady kogentních ustanovení v zákonné úpravě, od kterých se nemůže daná sportovní organizace odchýlit, přesto by měla být tato ochrana větší vzhledem k specifčnosti vztahu sportovce a dané sportovní organizace. **Třetí výzkumná podotázka** se zabývala důvody pro přezkum rozhodnutí rozhodčí komise spolku a zdali tento systém poskytuje dostatečnou ochranu členovi spolku. Zákonodárce se rozhodl s novým významem rozhodnutí rozhodčí komise spolku zakotvit i rozšíření důvodů pro přezkum rozhodnutí rozhodčí komise spolku. Přezkum a zrušení rozhodnutí z procesních důvodů je rozšířeno i o zvláštní důvody uvedené

v § 40j odst. 1 ZRŘ (rozhodčí komise spolku rozhodovala spor ve zjevném rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem). Rozšíření důvodů pro zrušení rozhodnutí prozatím přináší více otázek než odpovědí. Bude záležet pouze na budoucí praxi soudů, zdali budou tyto důvody pro zrušení rozhodnutí hmotněprávního charakteru nebo se tyto důvody budou zaměřovat pouze na procesní stránku věci. Není-li zřízena rozhodčí komise spolku, či rozhoduje-li o některých sporných otázkách sama (např. vyloučení člena ze spolku) nebo je nečinná, bude rozhodovat o případných sporech soud.

Ze zkoumání hlavního cíle diplomové práce vyplývá, že pokud se sportovní organizace rozhodne zvýšit svou nezávislost a zřídí rozhodčí komisi, měla by především dbát na vyšší odbornost členů této komise. Pokud tyto osoby nebudou dostatečně způsobilé k vydávání pravomocných rozhodnutí, mohou nastávat situace, že jejich rozhodnutí nebudou mít postavení exekučních titulů. Bude-li docházet k častému rušení těchto rozhodnutí ze strany soudu na základně důvodných návrhů členů, může docházet k velké finanční ztrátě na straně sportovních organizací. Finanční úspora sportovních organizací tak bude minimální a nedojde k posílení její nezávislosti.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

KINDL, Milan a kol. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. 395 s.

RONOVSKÁ, Kateřina a kol. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. 1. vydání. Praha: Leges, 2014. 256 s.

HÁJKOVÁ, Alena a kol. *Spolky a spolkové právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. 171 s.

DAVID, Ludvík a kol. *Přehled judikatury. Soudní ochrana člena spolku, církve a politické strany*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 161 s.

Komentáře

ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 1736.

SVEJJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 540.

OLÍK, Miloš a kol. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 528.

LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I: obecná část (§ 1-654): komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 2380.

LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. 1. vydání. Praha: Linde, 2012, s. 920.

BĚLOHLÁVEK, Alexander. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2012, s. 1672.

Odborné časopisy

ZECHOVSKÝ, JAKUB. *Rozhodčí komise spolku v české právní úpravě a praxi*. Časopis pro právní vědu a praxi, 2018, č. 1, s. 169-180.

DOBROZEMSKÝ, Václav. *Rozhodčí komise spolku. Účetnictví neziskového sektoru*. Wolters Kluwer, 2017, č. 7, s. 16.

ŘEZNÍČEK, David. *Vykonatelnost a výkon rozhodčích nálezů*. Bulletin advokacie, 2018, č. 9, s. 43-45

KOHOUT, David. *Rozhodčí komise spolku podle § 265 obč. zák. a její využitelnost při řešení sporů uvnitř sportovních asociací*. RaP, 2015, č. 1, s. 2.

MAISNER, Martin. *Efektivita rozhodčího řízení*. Bulletin advokacie, 2018, č. 9, s. 46

JURKA, Helena. *Rozhodování sporů v oblasti sportovního práva*. Soukromé právo. Wolters Kluwer, 2017, č. 4, s. 6.

Právní předpisy

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů

Zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

BGBI. I Nr. 66/2002, Bundesgesetz über Vereine

Judikatura

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 04. února 2015, sp. zn. 28 Cdo 3009/2013

Nález Ústavního soudu ze dne 19. prosince 2017, sp. zn. Pl. ÚS 8/16-1

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. června 2018, sp. zn. 30 Cdo 3389/2017

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. ledna 2013, sp. zn. 28 Cdo 3345/2012

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. listopadu 2012, sp. zn. 23 Cdo 4476/2011

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. září 2010, sp. zn. 29 Cdo 3718/2009

Nález Ústavního soudu ze dne 27. března 2017, sp. zn. III. ÚS 2407/13

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 23 Cdo 2570/2007

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. července 2013, sp. zn. 23 Cdo 2251/2011

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. ledna 2013, sp. zn. 32 Cdo 761/2011

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. února 2019, sp. zn. 23 Cdo 4101/2018

Internetové zdroje

JANÁK, Jiří, TROJAN, Lukáš. Řízení před rozhodčí komisí spolku a nový statut rozhodčí komise Českého olympijského výboru [online]. EPRAVO.CZ. 23. 5. 2014 [cit.14.ledna 2020], Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/rizeni-pred-rozhodci-komisi-spolku-a-novy-statut-rozhodci-komise-ceskeho-olympijskeho-vyboru-cov-94261.html>>

ŠMÍD, Ondřej a kol. Olomoucké dny soukromého práva – 2018 [online], IURIDICUM OLOMOUCENSE O.P.S. 18–27 s. [cit. 20. ledna 2020]. Dostupné na

<https://www.pf.upol.cz/fileadmin/userdata/PF/Veda_a_vyzkum/konference/odsp/ODSP18-FV.pdf>

SOKOL, Tomáš. Spolkové rozhodčí komise: otázky zatím bez odpovědi [online]. *pravnicaradce.ihned.cz*, 10. září 2015 [cit. 15. ledna 2020]. Dostupné na: <<http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-64579710-spolkove-rozhodci-komise-otazky-zatim-bez-odpovedi>>

FINDEJS, Stanislav a kol. *Občanský zákoník – Komentář s judikaturou. Svazek II – Osoby (§ 15-435)* [online]. Ostrava: CODEXIS publishing, 2018. Komentář k § 239 NOZ [cit. dne 27. února 2020] dostupné na: <<https://codexisacademia.cz/>>

LISSE, Luděk. *Mezinárodní a národní sportovní arbitráž a její aktuální otázky* [online]. *EPRAVO.CZ*. 26. 11. 2018. [cit. 15. ledna 2020], Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/mezinarodni-a-narodni-sportovni-arbitraz-a-jeji-aktualni-otazniky-108438.html>>

ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR. *Statut rozhodčí komise ČOV* [online]. 6. 11. 2013 [cit. 15. ledna 2020]. Dostupné na: <<https://www.olympic.cz/text/56--rozhodci-komise-cov>>

ŘÁD ROZHODČÍHO SOUDU PŘI HOSPODÁŘSKÉ KOMOŘE ČR A AGRÁRNÍ KOMOŘE ČR. [cit. 15. ledna 2020]. Dostupné na: <<https://www.soud.cz/rady>>

ČESKÝ SVAZ LEDNÍHO HOKEJE. arbitrážní řád ČSLH. [online]. 18. 06. 2016 [cit. 24. února 2020] Dostupné na: <<https://www.ceskyhokej.cz/cesky-hokej/dokumenty/stanovy-a-rady>>

FOTBALOVÁ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY. *Stanovy* [online]. 25.9.2019 [cit. 23. února 2020]. Dostupné na: <<https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy?category=1>>

HRABÁNEK, Dušan. *Členství ve spolku*. Brno, 2016. rigorózní práce [online]. Masarykova univerzita. Právnická fakulta. s. 134. [cit. 25. února 2020]. Dostupné na: <<https://is.muni.cz/th/q7ulv/?fakulta=1421>>

AUTOR NEZNÁMÝ. *Návrh zákona o řízení před rozhodčí komisí spolku, včetně důvodové zprávy* [online]. *Obcanskyzakonik.justice.cz*, 4. únor 2013 [cit. 26. února 2020]. Dostupné na: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/home/zakony-a-stanoviska/doprovodnepredpisy/630-navrh-zakona-o-rizeni-pred-rozhodci-komisi-spolku>>.

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na jeden z nejvýznamnějších rozhodovacích orgánů v rámci sportovních organizací v České republice, a to na rozhodčí komisi spolku. Tento orgán rozhoduje o sporných otázkách, které spadají do spolkové samosprávy. Rozhodnutí tohoto fakultativního orgánu spolku nabylo na významu novou úpravou obsaženou v NOZ. Tyto rozhodnutí mají nyní povahu exekučních titulů. V práci je podrobně rozebráno postavení a fungování rozhodčí komise a problematika přezkumu rozhodnutí této komise. Práce bere v potaz i situaci, kdy sportovní organizace nemá zřízenou rozhodčí komisi či sama rozhodčí komise rozhoduje o některých sporných otázkách (vyloučení člena) a uvádí prostředky ochrany proti těmto rozhodnutím. **Hlavním cílem této diplomové práce bylo nastínění teoretického základu fungování rozhodčí komise spolku v české právní úpravě a zodpovězení otázky, zda zavedení rozhodčí komise spolku vedlo k větší nezávislosti sportovních organizací.** V práci byla provedena kompletní analýza právní úpravy vztahující se k rozhodčí komisi. Byl uveden účel, význam, hodnota, postavení a fungování rozhodčí komise spolku v České republice. Z nastínění teoretického základu fungování rozhodčí komise spolku v české právní úpravě byla vyhodnocena základní otázka, jaké předpoklady musí splnit daná sportovní organizace, aby mohla zřídit rozhodčí komisi a zároveň aby byla její činnost dostatečně efektivní a nezávislá. V průběhu práce došlo i k zamyšlení nad možným teoretickým řešením problematických otázek a doporučeními de lege ferenda.

Abstract

This diploma thesis is focused on one of the most important decision-making bodies within sports organizations in the Czech Republic, namely the arbitration committee of the association. That body decides on the issues which fall within the federal self-government. The decisions of this facultative body of the association became more and more important by the new regulation contained in the NCC. These decisions are now enforceable titles. The work analyzes in detail the position and functioning of the arbitration commission and the issue of reviewing decisions of this commission. The work also takes into account the situation when the sports organization does not have an arbitration commission or the arbitration commission itself decides on some controversial issues (exclusion of a member) and indicates the means of protection against these decisions. The main aim of the work was to describe whether the establishment of the arbitration committee of the association will increase the independence of the sports organization. The work contains a complete analysis of the legislation relating to the arbitration panel. The purpose, meaning, value, position and functioning of the association's arbitration committee in the Czech Republic were stated clarified. From presenting the theoretical basis of the functioning of the association arbitration commission in the Czech legislation was evaluated the basic question, what precondition must fulfil the given sports organization, to be able to establish the arbitration commission and at the same time to be sufficiently effective and independent. In the course of the work, the possible theoretical solution of problematic questions and recommendations *de lege ferenda* were also considered.

Klíčová slova

Rozhodčí komise spolku; spolek; sportovní organizace; řízení před rozhodčí komisí spolku; přezkum rozhodnutí; nezávislost spolku.

Keywords

Arbitration Commission of the Association; Association; Sports organizations; Proceedings before the arbitration commission of the association; Review of decisions; Independence of the association.